

АГЕНЦИЯТА ПРЕЗ 2011 г.

През 2011 г. дейността на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) е насочена към осъществяване на дейности за постигане на целите на Закона за техническите изисквания към продуктите, Закона за чистотата на атмосферния въздух, Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, Закона за защита на потребителите, Закона за автомобилните превози, Закона за измерванията, Закона за опазване на околната среда, Закона за управление на отпадъците и Закона за медицинските изделия и осигуряване на еднакви условия за предлагане на продукти, които са в обхвата на компетенциите на ДАМТН, на българския пазар като част от единния европейски пазар, както и защита на обществото и околната среда от опасни и несъответстващи на съществените изисквания промишлени продукти, неверни измервания и некачествени течни горива.

През 2011 г. продължи дейността по прилагане на Регламент (ЕО) №765/2008 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Решение (ЕИО) №339/93, като основният акцент беше изграждане на механизми за взаимодействие с други контролни органи и засилване на сътрудничеството с митниците като особено важни фактори за повишаване на ефективността на надзора на пазара в съответствие с европейските изисквания, както и създаване на механизми за ефективно сътрудничество с икономическите оператори.

В резултат на осъществената през 2011 г. дейност по надзор на пазара могат да бъдат направени следните изводи:

- цялостната дейност по надзор на пазара се извършва в съответствие с практиката на държавите - членки на ЕС; при проверките през 2011 г. значителен брой от продуктите носят т. нар. „административни несъответствия“; в резултат на по-доброто взаимодействие с икономическите оператори се увеличи броят на продуктите с отстранени несъответствия, включително тези, свързани с остатъчни рискове;

- засили се взаимодействието с Агенция „Митници“ във връзка с участието на ДАМТН като компетентен орган в съвместна операция „Късо съединение“. Доброто сътрудничество между органите за надзор на пазара и митниците е най-ефективният начин да се гарантира, че внесените опасни или неотговарящи на изискванията продукти не се пускат на пазара. Силната защита на външната граница във всички точки на влизане в ЕС е предварително условие за защита на потребителите в общия пазар;

- увеличава се броят на търговците, които изпълняват задълженията си към продуктите съгласно Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП), но все по-често предоставените документи за проследяване произхода на продуктите не дават възможност да се достигне до отговорния икономически оператор;

- преизпълнен е планът за надзор на пазара на продукти, които не се пускат в търговската мрежа.

Равносметката на планираните от ДАМТН за 2011 г. задачи и реално изпълнените в областта на техническия надзор на съоръжения с повишена опасност (СПО) показва, че като цяло заложените за изпълнение цели са постигнати, като дори при повечето от тях се забелязва и значително преизпълнение (например по отношение на: извършени проверки на лицензирани за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност лица и лица, вписани в регистъра на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтване и преустройство на СПО; извършени периодични технически прегледи на някои видове СПО и др.). Неизпълнението на планираните показатели при някои от осъществяваните дейности (съгласувани инвестиционни проекти; издадени разрешения за пускане в експлоатация на СПО; проверки на предприятия, сгради и други обекти, в които се експлоатират СПО) е минимално и се дължи на това, че извършването им е функция от дейността, заявеното намерение и подготвеността на самите икономически оператори за осъществяване на монтаж и пускане в действие на СПО, което не позволява точното планиране на тези показатели.

По отношение на осъществената от ДАМТН през 2011 г. дейност по метрологичен надзор следва да се отбележат проведените мащабни извънредни проверки на трите електроразпределителни дружества и осъщественият надзор на пазара на значително по-голям брой средства за измерване от планираните. Извършени са кампанийни проверки в търговската мрежа на големи партии предварително опаковани продукти - брашно, кисело мляко, сухи перилни препарати и месни продукти. Увеличеният брой на регистрираните сервиси за тахографи доведе до осъществяване на по-голям брой контролни проверки от планираните. В резултат на одобряването на много нови типове фискални устройства в съответствие с изискването на Наредба Н-18 за свързване на касовите апарати с НАП са издадени по-голям брой удостоверения за регистрация на сервизни фирми за фискални устройства, отколкото са планирани.

Резултатите от дейността на ДАМТН по контрола на качеството на течните горива за 2011 г. показват, че заложените годишни параметри са постигнати. За 2011 г. изпълнението е средно 102 % от предвидените за годината брой проверки на обекти, които пускат на пазара,

разпространяват, използват или съхраняват течни горива и от предвидените за годината брой изпитани проби в изпитвателната лаборатория на Главна дирекция „Контрол на качеството на течните горива”.

Във връзка с представянето ежегодно пред Европейската комисия на национален доклад за качеството на течните горива, ДАМТН е представила в Министерството на околната среда и водите доклад с обобщени данни за качеството на течните горива през 2010 г. в съответствие с изискванията на Директива 98/70/ЕО относно качеството на бензина, дизеловото гориво и газьола, изменена от директиви 2003/17/ЕО и 2009/30/ЕО, и на Директива 99/32/ЕО относно намаляване съдържанието на сяра в някои течни горива, изменена от директиви 2005/33/ЕО и 2009/30/ЕО.

Резултатите от дейността на ДАМТН в областта на нотификацията на органи за оценяване на съответствието в обхвата на Закона за техническите изисквания към продуктите и постигнатите показатели през 2011 г. показват:

- изпълнение на планираните проверки на нотифицираните органи и на лица, кандидатстващи за нотифицирани органи;
- разширяване и задълбочаване на информационния обмен със структурите на Европейската комисия с цел прилагане на новите изисквания на европейското законодателство (Решение 768/2008) в областта на нотификацията на органи за оценяване на съответствието и работа с обновената информационна система за нотифицираните органи – NANDO;
- до момента **36** български нотифицирани органи работят успешно в обхвата на 15 директиви, които осигуряват на българските производители свободен достъп до единния европейски пазар.

ДАМТН участва в работата на европейски и международни организации, в проекти и инициативи, които целят постигане на взаимно доверие и подобряване на сътрудничеството между компетентните органи на държавите членки в областта на надзора на пазара, техническия надзор и нотифицирането на органи за оценяване на съответствието.

II. ПРЕДСТАВЯНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ И КРАТКОСРОЧНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

При разработването на Плана за действие на ДАМТН ежегодно се прави преглед и актуализация на целите, които агенцията се стреми да постига.

През 2011 г. ДАМТН работи за реализиране на стратегическите и средносрочните си цели, фокусирайки усилията си в постигане на краткосрочните цели.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Изпълнение на функциите на ДАМТН за постигане на целите на Закона за техническите изисквания към продуктите, Закона за чистотата на атмосферния въздух, Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, Закона за защита на потребителите, Закона за автомобилните превози, Закона за измерванията, Закона за опазване на околната среда, Закона за управление на отпадъците и Закона за медицинските изделия чрез осигуряване на необходимия административен капацитет.
- Защита на обществото и околната среда от опасни и несъответстващи на съществените изисквания промишлени продукти, неверни измервания и некачествени течни горива.
- Осигуряване на еднакви условия за предлагане на продукти, които са в обхвата на компетенциите на ДАМТН, на българския пазар като част от единния европейски пазар.

СРЕДНОСРОЧНИ ЦЕЛИ - 2011-2013 г.

- Успешно усвояване на структурните фондове за доизграждане на административния и техническия капацитет на ДАМТН.
- Подобряване ефективността на административния капацитет за пълно прилагане на законодателството, включително новоприетото и актуализираното.
- Координиране на дейността на българските нотифицирани органи с цел тяхното все по-успешно реализиране на пазара на услуги по оценяване на съответствието.
- Осигуряване условия за контрол на качеството на смесите на автомобилни бензини с биоетанол.
- Подобряване на дейността на лицата, получили лицензия за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност и подобряване на взаимодействието с тях.

КРАТКОСРОЧНИ ЦЕЛИ

- Повишаване на ефикасността и ефективността на надзорните дейности и свързаните с тях административни дейности.
- Подобряване на организацията за прилагане на Регламент 765/2008 и Регламент 764/2008 и на нововъведеното законодателство на ЕС.
- Осъществяване на ефективен контрол на регистрираните сервизи за тахографи.
- Осъществяване на координация между министерствата за своевременното нотифициране на проекти на национални технически регламенти.
- Съдействие и подкрепа на функционирането на националната система за оценяване на съответствието.
- Развитие на връзките със сродни административни структури със страни от региона и с Европейския съюз.
- Ефективно функциониране на системата за финансово управление и контрол.
- Успешно изпълнение на тръжните процедури и дейностите по проекта на оперативна програма (ОП) “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013”.
- Осъществяване на ефективен и ефикасен контрол върху дейността на лицата, получили лицензия по чл. 34а, ал. 1 от ЗТИП за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност.
- Осъществяване на ефективен и ефикасен контрол върху дейността на лицата, вписани по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП в регистъра на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтване и преустройство на съоръжения с повишена опасност.
- Премахване на разрешителния режим за провеждане на курсове за правоспособност за обслужване на съоръжения с повишена опасност.
- Осъществяване на ефективен контрол на качеството на смесите на биогорива с конвенционални течни горива, както и на чисти биогорива.

Най-общо краткосрочните цели са изпълнени, с изключение на проекта по ОП “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007 - 2013”, който бе прекратен поради реорганизация на ДАМТН и отпадане на дейности от компетенциите на агенцията. Функциите на Национален информационен център (НИЦ) по отношение на проекти на национални технически регламенти и правила за услуги на информационното общество съгласно Споразумението за техническите бариери пред търговията (ТБТ) на Световната търговска организация (СТО) и съгласно Постановление № 165 на Министерския

съвет от 2004 г., както и на звено за контакт относно продукти по силата на Регламент (ЕО) № 764/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно установяване на процедурите, свързани с прилагането на някои национални технически правила за продукти, законно предлагани на пазара в други държави членки преминаха към Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

III. НОРМАТИВНО ОСИГУРЯВАНЕ И АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

През 2011 г. в Държавната агенция за метрологичен и технически надзор са изпълнени следните приоритетни задачи:

- Разработване на проекти на нормативни актове, осигуряващи осъществяването на функциите на администрацията.
- Въвеждане на изисквания на правото на ЕС в българското законодателство.

Нормативно осигуряване

Два законопроекта, които са приети от Народното събрание, са разработени с участието на служители на агенцията:

- Закон за енергията от възобновяеми източници (обн., ДВ, бр. 35 от 2011 г.), който заменя Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата – в частта, която касае изискванията за качество и контрол на биогоривата.
- Закон за изменение и допълнение на Закона за техническите изисквания към продуктите (обн., ДВ, бр. 38 от 2011 г.) - в частта относно принудителната административна мярка - предписване на изземването на продукти, представляващи сериозен риск .

С изменението на Закона за техническите изисквания към продуктите на национално ниво се определя компетентният орган по прилагане на мярката, предвидена в Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 393/93, както и възможността техническият надзор на определени съоръжения да се извършва от нотифицирани органи. По този начин се създава рамка за въвеждане на Директива 2010/35/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 юни 2010 г. относно транспортируемото оборудване под налягане и за отмяна на директиви 76/767/ЕИО, 84/525/ЕИО, 84/526/ЕИО, 84/527/ЕИО и 1999/36/ЕО на Съвета.

Приети от Министерския съвет нормативни актове:

- ПМС № 41 от 18 февруари 2011 г. за изменение и допълнение на Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори (обн., ДВ, бр. 18 от 2011 г.) – синхронизирани са текстове с приетата през предходната година Наредба за безопасната експлоатация и техническия надзор на повдигателни съоръжения; детайлизирани са задълженията на ползвателите и лицата, които поддържат асансьори; минимизирани са контролните действия при извършване на първоначален технически преглед.

- ПМС № 114 от 28 април 2011 г. за изменение и допълнение на Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол (обн., ДВ, бр. 36 от 2011 г.) – в обхвата на наредбата е включен още един вид гориво - биодизел за отопление - метилови естери на мастни киселини (FAME); направени са изменения в граничните стойности на някои показатели за отделните видове горива, най-вече свързани с изискването за намаляване на съдържанието на сяра в горивата; включени са нови показатели за качество на автомобилни бензини и корабни горива.

- ПМС № 338 от 9 декември 2011 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (обн., ДВ, бр. 99 от 2011 г.) - направени са изменения и допълнения в четири наредби, приети на основание чл. 31, чл. 34, ал. 2 и чл. 39, ал. 2 от ЗТИП.

Постановлението е изготвено след анализ на хармонизираното европейско законодателство и установеното противоречие между него и националната нормативна уредба относно автомобилните газови уредби (АГУ). С измененията в Наредбата за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на газови съоръжения и инсталации за втечнени въглеродородни газове, Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ и Наредбата за условията и реда за издаване на лицензии за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност и за реда за водене на регистър на съоръженията АГУ се изключват от обхвата на понятието „съоръжения с повишена опасност”. Те представляват част от автомобила и за тяхното устройство и контрол са приложими европейски директиви, транспонирани в националното ни законодателство.

Посочените нормативни актове не бяха предвидени в Плана за действие на ДАМТН през 2011 г., но в отговор на европейските изисквания в тази област ДАМТН и ИА „Автомобилна администрация” постигнаха съгласие за необходимостта от тяхното изменение.

Със същото ПМС са направени изменения и допълнения и на Наредбата за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на съоръжения под налягане – промени, наложени от приемането на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на транспортируемо оборудване под налягане (обн., ДВ, бр. 78 от 2011 г.), транспонираща Директива 2010/35/ЕС относно транспортируемото оборудване под налягане и за отмяна на директиви 76/767/ЕИО, 84/525/ЕИО, 84/526/ЕИО, 84/527/ЕИО и 1999/36/ЕО на Съвета.

- Подготвена е заповед № А-441/13.10.2011г. на председателя на ДАМТН за определяне на периодичността на последващите проверки на средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол, обн., ДВ, бр. 85/01.11.2011 г.;

Извън утвърдения План за действие на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор през 2011 г. са направени две изменения и допълнения в Устройствения правилник на ДАМТН:

- С § 5 от ПМС 182 от 30.06.2011 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (обн., ДВ, бр. 52 от 2011 г.) общата администрация на агенцията се разпределя в две дирекции, отпадат функциите на ДАМТН като Национален информационен център по Споразумението за техническите пречки пред търговията и Национален информационен център за обмен на информация за проекти на технически регламенти по реда на ПМС № 165 от 2004 г., които ще се изпълняват от МИЕТ.

- С ПМС № 327 от 2.12.2011 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на ДАМТН (обн., ДВ, бр. 97 от 2011 г.) дирекциите „Планиране, координация, контрол и международно сътрудничество” и „Разрешения за оценяване на съответствието” се сливат с цел спазване норматива за численост на дирекциите от специализираната администрация, функциите на звено „Инспекторат” се допълват, като се привеждат в съответствие с разпоредбите на Закона за администрацията, редуцират се функциите на звено „Информационна сигурност”, като задълженията по Закона за защита на класифицираната информация ще се изпълняват от един служител по сигурността на информацията.

Разработен е проект на:

Наредба за безопасната експлоатация и техническия надзор на въжени линии на основание чл. 31 от ЗТИП.

Административно обслужване

През 2011 г. са извършени 4136 бр. административни услуги, свързани с функционалната компетентност на администрацията на ДАМТН, и са издадени 988 удостоверения за осигурителен доход и за трудов и/или служебен стаж на осигурените лица. Осигурен е непрекъснат режим на работа на гишето за административни услуги, като обслужването на граждани и фирми от звеното в сградата на бул. „Г. М. Димитров“ № 52А продължава и след края на работното време на администрацията на агенцията, до приключване на обслужването на потребителите.

Административни услуги, извършени от ДАМТН през 2011 г.

		Лицензиране	Регистрация*	Разрешения	Съгласуване	Удостоверения
1.	Издаване на разрешение за извършване на оценяване на съответствието			8		
2.	Регистриране на фирми, извършващи ремонт и сервиз на фискални устройства					1144
3.	Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване			31		
4.	Лицензиране на лица за ремонт на електронни таксиметрови апарати с фискална памет по Наредба 35	3				
5.	Одобряване на идентификационните знаци на бутилки					
6.	Заверяване на инвестиционни проекти на строежите, в които ще функционират съоръженията с повишена опасност, в частта, която се отнася за съоръженията					487
7.	Заверяване на техническата документация за ремонт на съоръженията с повишена опасност					109
8.	Заверяване на проектантска и конструкторска документация за производство на съоръжения с повишена опасност, за които няма наредби по чл.7 от Закона за техническите изисквания към продуктите				186	
9.	Издаване на удостоверения за вписване в регистъра на лицата, извършващи поддържане, ремонтване и преустройство на съоръженията с повишена опасност					152
10.	Разрешаване на пускането в експлоатация на съоръжения с повишена опасност, за които няма наредби по чл.7 от Закона за техническите изисквания към продуктите			200		
11.	Съгласуване на учебни програми и планове за обучение в училищата и в курсове за придобиване на правоспособност за обслужване на съоръжения с повишена опасност				82	
12.	Издаване на разрешения за провеждане на курсове за придобиване на правоспособност за обслужване на съоръжения с повишена опасност			370		
13.	Лицензиране на лица за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност	34				
14.	Регистриране и/или извършване на първоначален технически преглед на съоръжения с повишена опасност		1277			
15.	Издаване на удостоверение за извършване на монтаж, проверка и ремонт на тахографи					53
	Общо	37	1277	609	268	1945

IV. МЕТРОЛОГИЧЕН НАДЗОР

През 2011 г. приоритет в дейността на ДАМТН по метрологичен надзор е постигането на заложените планови показатели чрез оптимално използване на наличните ресурси. Надзорната и контролната дейност е свързана с прилагането на Закона за измерванията, Закона за техническите изисквания към продуктите и Закона за автомобилните превози. Тя се характеризира с успешно прилагане на комбиниран проактивен и реактивен подход чрез извършване на комплексни проверки в търговската мрежа, масови проверки на пазари и тържища, тематични проверки по видове предварително опаковани количества продукти (ПОП) и средства за измерване (СИ). Постигнатите показатели по области на дейност са, както следва:

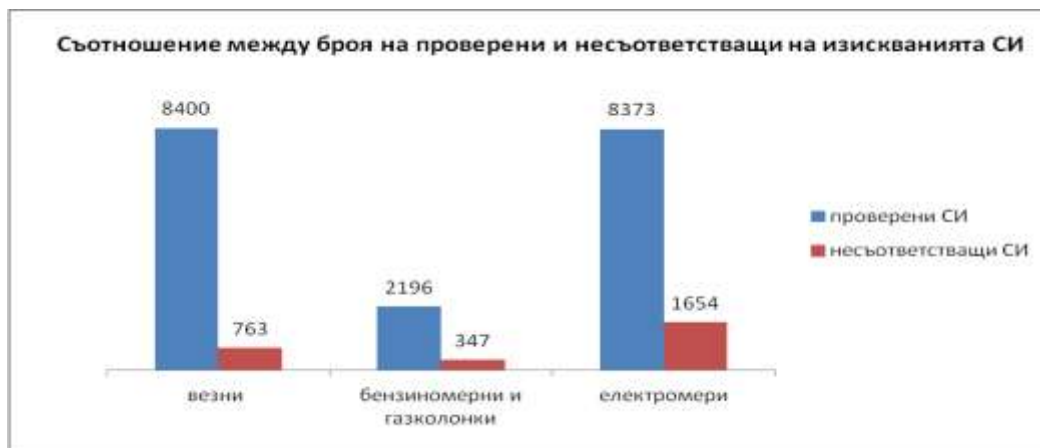
- **метрологичен надзор на лица, които използват средства за измерване**

През 2011 г. са инспектирани **23 684 СИ в употреба**, попадащи в обхвата на Закона за измерванията (ЗИ). Проверките са извършени в търговската мрежа, на пазари и в стокови тържища, в обекти, в които се измерват големи товари, в бензиностанции и газостанции, в обекти на електроразпределителните и топлофикационните дружества, в складови бази, данъчни складове и други обекти по Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС), на автомобили за таксиметров превоз, при производители на ПОП и др.

Запазва се относителният дял на установените при проверките СИ, които не съответстват на изискванията на ЗИ – 12,8 % . Продължава тенденцията да преобладават несъответствията, свързани с липсата на знак от проверка (94%), основно поради изтекъл срок на валидност на последваща проверка. Същевременно, в сравнение с предходната

година, делът на несъответстващи СИ, които са от неодобрен тип или без маркировка за съответствие, е спаднал почти наполовина (3,3 % при 6 % за 2010 г.).

В изпълнение на изискванията на ЗАДС, правилника за прилагането му и Наредба № 3 от 19 февруари 2010 г. съвместно с Агенция „Митници” са извършени инспекции на 350 СИ за регистриране и отчитане на акцизни стоки в 152 обекта. В резултат на участието на инспекторите от ДАМТН са предприети действия за правилно пломбиране на разходомерите за разделен монтаж, предназначени за измерване на акцизни стоки.

Извършени са проверки на всички сектори „Пътна полиция“ при ОД на МВР и СДВР София по отношение на използваните от тях радарни скоростомери, мобилни и стационарни системи за видеоконтрол и анализатори на алкохол в дъха. Проверките са извършени при съдействие и създадена организация от страна на МВР. От общо инспектираните 439 СИ само 3,8% не отговарят на изискванията на ЗИ. Съставени са 6 протокола за задължителни предписания, от които 5 са за липса на пломби, поставени на определените за целта места на радарните скоростомери.

По искане и съвместно с ИА ”Автомобилна администрация”, в рамките на кампания за установяване на умишлено манипулиране на данните от електронни таксиметрови апарати с фискална памет (ЕТАФП), са извършени проверки на 204 таксиметрови апарата. Част от проверките са с участие и представители на Икономическа полиция към съответните областни дирекции на МВР. Във връзка със събрани данни при надзорни проверки на лица, които използват ЕТАФП, на територията на гр. Варна са извършени 8 надзорни проверки и на сервиси, лицензирани за ремонт на ЕТАФП. За установените нарушения са съставени 6 протокола за задължителни предписания и 1 акт за установяване на административно нарушение (АУАН).

Извършени са извънредни надзорни проверки на електроразпределителните дружества в страната - “Е.ОН България Мрежи” АД, ”ЕВН България ЕС” АД и ”ЧЕЗ България” ЕАД. Обхванати са 1944 избирани на случаен принцип обекта на битови и

стопански потребители и складове на дружествата. Обхванати са 9100 броя СИ. Констатирани са 1727 СИ (19%), които не отговарят на изискванията, като всички установени несъответствия са свързани с липсата на валидни знаци за проверка. Най-малко несъответствия са установени при инспектираните токови трансформатори – 0,9%. Следва да се има предвид, че използваните СИ са огромен брой и преди приватизацията на електроразпределителните дружества са проверявани само след ремонт. За да се подобри ситуацията по отношение спазване изискванията на ЗИ, са необходими стриктна организация и планиране. Анализът на изискваната от дружествата информация показва, че се полагат сериозни усилия за следене на сроковете на проверките на използваните СИ, предвижда се сериозен бюджет за проверки и подмяна на електромери, като приоритетно ще бъдат подменяни тези типове, които са показали много висок процент несъответствия при проверка. ДАМТН ще следи за изпълнението на представените програми.

По жалби и сигнали на граждани и фирми, както и по искане на други контролни органи и органи на местната власт са извършени 600 надзорни проверки. Обхванати са 1246 СИ, като при 247 от тях са установени несъответствия. Съставени са 128 протокола за задължителни предписания и 96 АУАН.

- **метрологичен надзор на оправомощени за проверка на средства за измерване лица и оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване**

Извършени са 52 надзорни проверки на лица, оправомощени за извършване на проверка на СИ. Проверени са 52 стационарни и 2 подвижни лаборатории и са инспектирани използваните в тях 743 технически средства – еталони, спомагателни СИ и сертифицирани сравнителни материали. Извършен е преглед на записите по качеството, както и на техническите записи, свързани с проверката на 6456 СИ. За установени несъответствия с изискванията на ЗИ и наредбите по прилагането му са съставени 17 протокола за задължителни предписания. За 2 оправомощени лица при проверките са установени нарушения в хипотезата на чл. 52 от Закона за измерванията, поради което е отнето оправомощаването им.

През 2011 г. за проверка на средства за измерване са оправомощени 13 лица. Издадени са 18 изменения и допълнения на заповеди за оправомощаване и 3 заповеди за отнемане на оправомощаване. Общият брой на действащите в края на 2011 г. оправомощени лица е 51.

* Броят на посочените в графиката лица надхвърля 51, тъй като някои от тях са оправомощени за проверка на повече от един вид средство за измерване.

Разпределение на оправомощените лица по региони

Пред ДАМТН оправомощените лица са отчетли 899 880 извършени през годината първоначални и последващи проверки на средства за измерване.

- **метрологичен надзор на лица, които произвеждат, внасят или предлагат за продажба предварително опаковани количества продукти (ПОКП)**

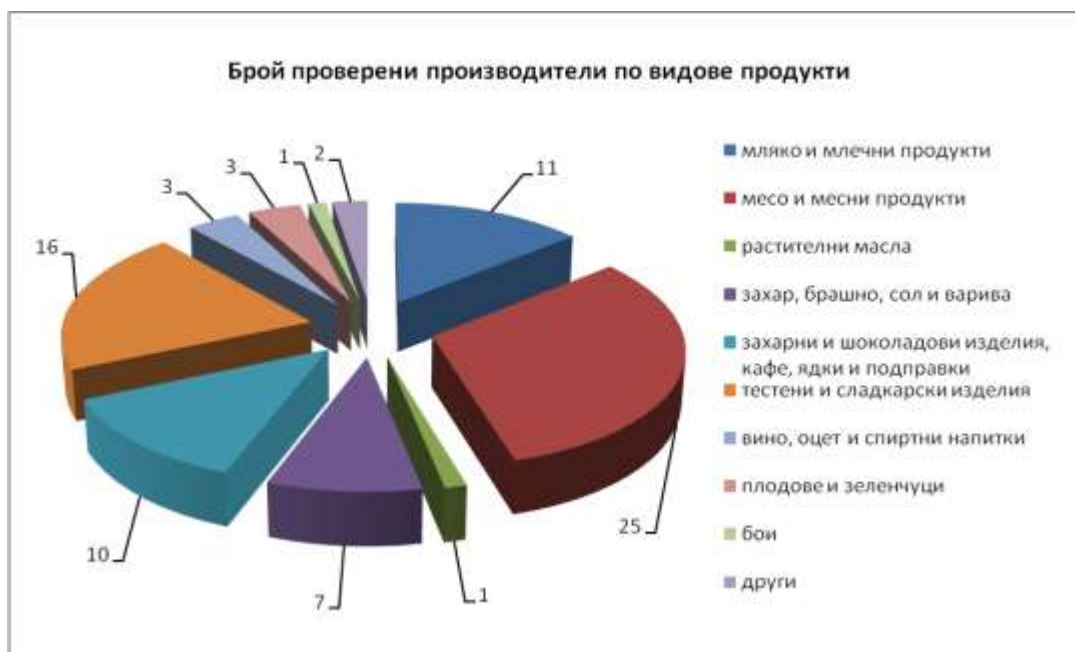
През 2011 г. проверките, свързани с предварително опакованите продукти (ПОП), приоритетно са насочени към масово употребяваните хранителни продукти, за които се

получават най-често жалби от потребителите – мляко и млечни продукти, месо и месни продукти, олио, основни пакетирани храни (ориз, брашно, захар, варива) и др. Извършени са 4 кампанийни тематични проверки с контрол на нетните количества на пуснатите на пазара брашно, кисело мляко, сухи перилни препарати, пакетирано месо и месни продукти.

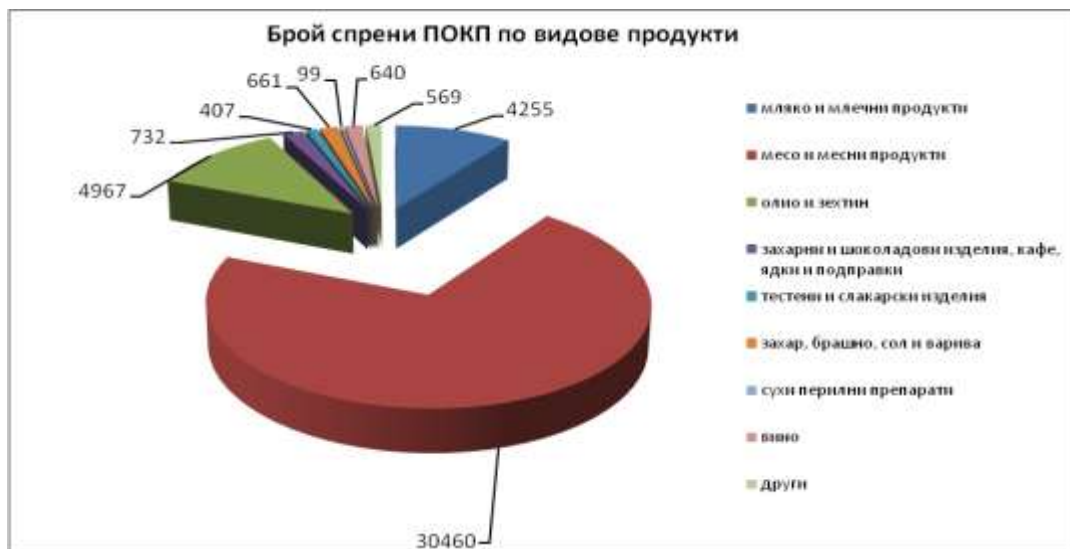
Метрологичният надзор е осъществен чрез 79 проверки, извършени на място при производители на ПОКП,

и проверки в 903 обекта от търговската мрежа.

Обхванати са предимно новорегистрирани или нерегистрирани производители и такива, за които в резултат на извършения в търговската мрежа контрол на нетните количества на ПОП е установено, че са пуснали на пазара несъответстващи продукти или са получени сигнали и жалби за несъответствие на пуснати на пазара от тях продукти. На контрол при производителите са подложени 175 партии ПОП с еднакви количества и 660 ПОП с различни количества. Спреди са 39 768 несъответстващи на законовите изисквания ПОП.

На контрол в търговската мрежа са подложени общо 1995 партии ПОП с еднакви количества и 6016 броя ПОП с различни количества. На местата на продажба са спрени от разпространение 1811 ПОП поради несъответствия на изискванията към нетното им количество и 1238 ПОП, на които търговците са променили обявеното от производителите количество или са без означено от производителите количество. За установените нарушения на производители, вносители и търговци на ПОП са съставени общо 276 протокола за задължителни предписания и 102 АУАН. В резултат на извършените надзорни проверки при производителите и в търговската мрежа са спрени общо 42 790 ПОКП.

Извършването на контрол на нетните количества на конкретни видове ПОП, предлагани за продажба в търговската мрежа, е важна мярка за осигуряване на условия за лоялна конкуренция на производителите на ПОП и за защита на потребителите на тези продукти по отношение на пакетираният количество.

- **одобряване, регистриране и контрол на сервиси, които извършват монтаж или монтаж и ремонт на тахографи**

През отчетния период е извършен преглед на 58 преписки по подадени заявления и проверки на място в 24 сервиза, във връзка с които са издадени 53 удостоверения за регистрация на сервиси за тахографи, включително изменения и допълнения, 2 заповеди за временно прекратяване на регистрацията и 3 заповеди за прекратяване на действието на регистрацията. Поддържа се актуален регистър на сервизите, сервизните техници и определените им идентификационни номера, информация от който се предоставя на Европейската комисия за актуализация на базата данни, ползвана от контролните органи в държавите членки.

На основание чл. 91, ал. 6 от Закона за автомобилните превози (ЗАП) са извършени планови надзорни проверки на 127 регистрирани сервиси за тахографи за спазване на задълженията им по този закон и по Наредба № РД-16-1054 от 10 октомври 2008 г. във връзка с изискванията на Регламент (ЕИО) № 3821/85 и последните му изменения и допълнения. За констатирани при проверките нарушения са съставени 8 протокола за задължителни предписания. Извършен е предварителен преглед на 39 219 протокола и 55 удостоверения, издадени от сервизите, за невъзможност за изтегляне на данни от паметта на дигитални тахографи. В рамките на надзорните проверки са проучени 34 232 протокола от проверка на тахографи и 7712 електронни записи за дигитални тахографи.

- **административнонаказателна дейност по прилагането на ЗИ**

През отчетния период са съставени общо 1048 протокола по ЗИ.

За установени при проверките нарушения са съставени 843 АУАН. Издадени са 802 наказателни постановления. Влезли в сила са 752 наказателни постановления. Обжалват се 11. Прекратени са 17 преписки. Общият размер на наложените глоби и санкции е 213 800 лв.

- **регистрация на сервизи за фискални устройства**

Издадени са 1144 удостоверения за регистрация на фирми за сервиз и ремонт на **фискални устройства** на основание на Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. на министъра на финансите. От регистъра са заличени 30 фирми.

- **лицензиране на сервизи за електронни таксиметрови апарати с фискална памет**

В съответствие с Наредба № 35/1999 г. на министъра на транспорта, министъра на финансите и председателя на ДАСМ е издадена 1 лицензия на фирма за сервиз на електронни таксиметрови апарати с фискална памет и 2 изменения и допълнения към издадени лицензии.

Анализ на резултатите

Резултатите от извършената контролна дейност през 2011 г. показват, че ефективността от проверките се повишава. За това допринасят и организираните комплексни и съвместни проверки с други контролни органи. Важна роля при извършване на метрологичен надзор на използващите средства за измерване лица, задължени по Закона за акцизите и данъчните складове, изигра доброто сътрудничество с Агенция „Митници”. Регулярният контрол на различните групи задължени лица води до намаляване на нарушенията и има положителен ефект за спазване на задълженията на икономическите оператори по Закона за измерванията и Закона за автомобилните превози.

V. ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР

През 2011 г. приоритните задачи в областта на техническия надзор са повишаване на ефикасността и ефективността на надзорните дейности и свързаните с тях административни дейности, осъществяване на ефективен и ефикасен контрол върху дейността на лицата:

- получили лицензия по чл. 34а, ал. 1 от ЗТИП за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност (СПО);
- вписани в регистъра на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтване и преустройство на съоръжения с повишена опасност - по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП.

Резултатите от дейността на Главна дирекция “Инспекция за държавен технически надзор” (ГДИДТН) през 2011 г. са следните:

1. Прегледи и проверки

- Извършени са периодични технически прегледи на 14 239 бр. и 4703,136 км съоръжения с повишена опасност, както следва:
  - парни и водогрейни котли – 493 бр.;
  - съдове, работещи под налягане – 2120 бр.;
  - тръбопроводи за водна пара или гореща вода – 270 бр.;
  - газови съоръжения и инсталации за природен газ – 3292 бр. и 3992,034 км;
  - газови съоръжения и инсталации за втечени въглеводородни газове – 1291 бр.;
  - повдигателни съоръжения – 3587 бр.;
  - асансьори – 3177 бр.;
  - въжени линии – 89,102 км.
- Извършени са 1277 първоначални и 687 извънредни технически прегледи на СПО.
- Заверени са 782 технически документи за СПО.
- Проверени са 2207 обекта, в които се експлоатират СПО.
- Участие в 151 проверки по чл. 157а, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) на операторите на предприятия и съоръжения с нисък/висок рисков потенциал.
- Изготвени са 8 становища до Министерството на околната среда и водите за издаване на разрешения по чл. 104, ал. 1 от ЗООС за изграждане и експлоатация на предприятия и/или съоръжения с висок рисков потенциал.
- Участие в 345 държавни приемателни комисии на строежи, в които ще функционират СПО.
- Извършени са 51 проверки по сигнали и жалби, свързани с безопасната експлоатация на съоръжения с повишена опасност.

2. Тематични проверки

2.1. Проверка на подземни паркинги и гаражи

Регионалните отдели на ГД “Инспекция за държавен технически надзор” извършиха през м. януари проверка на територията на цялата страна на 180 подземни паркинги и гаражи за установяване спазването на изискванията на Наредбата за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на газови съоръжения и инсталации за втечнени въглеводородни газове по отношение на допускане на автомобили с монтирани автомобилни газови уредби за втечнен въглеводороден газ пропан-бутан. Резултатите от проверката показват следното: като цяло подземните паркинги и гаражи не отговарят на изискванията на наредбата, за да бъдат допускани в тях автомобили с монтирани автомобилни газови уредби за втечнен въглеводороден газ пропан-бутан; от проверените 180 само 11 подземни паркинги и гаражи са отговаряли на всички нормативно установени изисквания. В голяма част от подземните паркинги и гаражи, които не са отговаряли на изискванията на наредбата, са установени автомобили с газови уредби, което представлява нарушение на чл. 155, ал. 2 от Наредбата за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на газови съоръжения и инсталации за втечнени въглеводородни газове. За констатираните нарушения са съставени 32 акта за установяване на административно нарушение (АУАН).

2.2. Проверка на машини и съоръжения в шивашки и млекопреработващи предприятия

В изпълнение на Плана за действие на ДАМТН през 2011 г. регионалните отдели на ГДИДТН извършиха през м. май и юни проверка на територията на цялата страна на шивашки и млекопреработващи предприятия за установяване спазването на изискванията на наредбите по чл. 31 от ЗТИП за безопасна експлоатация на съоръженията с повишена опасност, експлоатирани в тях. Проверени са общо 322 обекта, от които 206 шивашки и 116 млекопреработващи предприятия. При проверката са обхванати 442 съоръжения с повишена опасност. Резултатите от проверките показват, че ползвателите на съоръжения с повишена опасност и машини слабо познават нормативната уредба, касаеща ползването от тях съоръжения. Показателен е фактът, че в резултат на констатираните при проверките нарушения и несъответствия с нормативно установените изисквания са съставени 128 акта за установяване на административни нарушения и са спрени от експлоатация 78 съоръжения.

2.3. Проверка на автомобили с монтирани автомобилни газови уредби

В областите Монтана, Видин, Благоевград и Кюстендил са осъществени съвместни проверки със служители на ОД на МВР на автомобили с монтирани автомобилни газови уредби (АГУ) за спазване на изискванията за безопасна експлоатация на Наредбата за

устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на газови съоръжения и инсталации за втечени въглеводородни газове и Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи и на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ. За констатираните при проверките нарушения (липса на стикер за преминал технически преглед на АГУ или наличието на такъв, но с изтекъл срок на прегледа) на водачи на автомобили с АГУ са съставени 336 акта за установяване на административни нарушения.

2.4. Проверка на автомобилни газоснабдителни станции за компресиран природен газ

Вследствие на възникнала авария в Пловдив с автомобилна газоснабдителна станция за компресиран природен газ (АГСКПГ) по заповед на главния директор на ГДИДТН са извършени извънредни проверки на територията на цялата страна. Проверени са 89 АГСКПГ. В резултат на констатираните при проверките несъответствия и пропуски по отношение на изискванията на Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи и на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ са дадени 131 задължителни за изпълнение писмени предписания за отстраняване на констатираните пропуски и неспазване на нормативно установените изисквания за безопасна експлоатация, съставени са 37 акта за установяване на административни нарушения на ползватели на АГСКПГ. За констатирани груби нарушения на нормативно установените изисквания за безопасна експлоатация са издадени 19 заповеди за спиране от експлоатация на АГСКПГ. Констатирани са нарушения на изискванията за безопасна експлоатация като:

- експлоатацията на групи от бутилки и съдове, работещи под налягане, без същите да са регистрирани пред орган за технически надзор и без да им е извършен първоначален технически преглед – 28 констатации;
- експлоатация на газови съоръжения и инсталации в обектите, за чието изграждане няма съгласуван от орган за технически надзор инвестиционен проект. Инсталациите не са регистрирани пред орган за технически надзор и не им е извършван първоначален технически преглед за установяване на годността им за безопасна експлоатация – 6 констатации;
- експлоатация на газови съоръжения и инсталации в обектите с изтекъл срок на техническия им преглед – 8 констатации;

2.5.Проверка на асансьори, монтирани в болнични и общински сгради

През м. август и септември регионалните отдели на ГДИДТН извършиха проверка на територията на цялата страна на асансьори, монтирани в болнични и общински сгради, включително общински детски градини, училища и предприятия, за установяване на техническото им състояние, както и за спазването на изискванията за безопасната им експлоатация, регламентирани в Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори.

Проверени са общо 1047 асансьора, от които:

- 26 асансьора се експлоатират, без да им е извършен периодичен технически преглед от органа за технически надзор;
- 4 асансьора се поддържат, без ползвателите им да имат сключен писмен договор за поддържането им;
- 6 асансьора се поддържат от лица, които не са вписани в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП;
- 2 асансьора нямат дневник, в който да се отразява техническото им състояние и резултатите от извършените проверки, обслужвания и ремонти;
- на 36 асансьора не са извършвани функционални проверки за изправността и действието им - на 10 дни или в срок, определен в инструкциите на производителя;
- на 23 асансьора не са извършвани външен оглед и изпитвания веднъж на 12 месеца;
- 2 асансьора не са регистрирани от орган за технически надзор и не им е извършен първоначален технически преглед;
- 11 от проверените асансьори работят с технически неизправности като: износени носещи въжета; неработещи демпферни устройства на шахтни врати; липса на вентилиция в кабината; неисправна звукова сигнализация в кабината; неработещо устройство за контрол на товара; липса на аварийно осветление.

В резултат на констатираните несъответствия с нормативно установените изисквания за безопасна експлоатация са дадени задължителни за изпълнение предписания и са издадени 48 заповеди за спиране на експлоатацията на 48 асансьора. По време на проверката са съставени 55 акта за установяване на административно нарушение

Заклучението въз основа на получените при проверката резултати е, че асансьорите, монтирани в болниците и общинските сгради, като цяло са в добро техническо състояние въпреки дългогодишната им натоварена експлоатация (някои от тях са в експлоатация повече от 25 години).

2.6. Проверка на лица, получили лицензия от председателя на ДАМТН да осъществяват технически надзор на съоръжения с повишена опасност

През м. ноември и декември са осъществени засилени проверки на лица, получили лицензия от председателя на ДАМТН за осъществяване на технически надзор на СПО. Проверени са 146 лицензирани лица. Съставени са 60 АУАН за установени нарушения на нормативната уредба и са издадени 32 писмени предписания. Най-често констатираните нарушения при проверките са следните:

- лицензираните лица не са уведомили главния директор на ГДИДТН за настъпили промени в наръчника по качество и/или промени в персонала на лицензираното лице – 6 констатации;
- лицензираните лица не прилагат системата си за управление на качеството – не извършват вътрешни одити, прегледи от ръководството и не актуализират документите от системите си по качеството – 20 констатации;
- лицензираните лица не съставят и съхраняват досиета на регистрираните съоръжения с повишена опасност – 11 констатации;
- персоналът на лицензираните лица не съответства на чл. 3а и чл.4 от Наредбата за условията и реда за издаване на лицензии за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност и за реда за водене на регистър на съоръженията – 15 констатации.

2.7. Проверка на автомобилни газоснабдителни станции за втечен въгледороден газ

През м. ноември и декември са осъществени проверки на територията на цялата страна на автомобилни газоснабдителни станции за втечен въгледороден газ (АГСВВГ) за спазване на изискванията на Наредбата за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на газови съоръжения и инсталации за втечени въгледородни газове по отношение на забраната за пълнене на битови бутилки на АГСВВГ. Проверени са 474 АГСВВГ на територията на страната. В 15 от проверените газоснабдителни станции са открити накрайници за пълнене на бутилки с втечен въгледороден газ от колонката за зареждане на автомобилни газови уредби. На територията на един от тези обекти в област Хасково са открити 7 накрайници. В 9 от обектите не се водят сменни и/или ремонтни дневници. В 8 обекта са открити нерегистрирани пред орган за технически надзор СПО. Общо за констатираните нарушения при проверката са съставени 90 АУАН и са дадени 76 писмени предписания на ползватели на АГСВВГ.

2.8. Проверка на асансьори, монтирани в жилищни сгради

През м. декември по заповед на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор служители от ГДИДТН извършиха извънредна проверка на асансьори, монтирани в жилищни сгради в София за установяване на техническото им състояние и начина на тяхното поддържане. При проверката, която обхваща 618 асансьора на територията на цялата столица, се установи, че при 16 асансьора, които се използват, има общо 21 неизправности, като например: неизправен предпазен праг или предпазна клапа, липса на бутон “стоп” в кабината, свързан на късо контакт на заключалка на шахтна врата и износени канали на фрикционната шайба. Установените неизправности не крият непосредствена опасност за възникване на авария или инцидент.

При 602 от проверените асансьори не са установени повреди или неизправности. Резултатите от проверката на техническото състояние на асансьорите дават основание, като цяло, то да се оцени като задоволително и съответстващо на нормативните изисквания.

При проверките са открити 5 асансьора, които в нарушение на чл. 36, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите незаконно се поддържат от фирми, които нямат такова право, защото не са регистрирани като поддържащи фирми и не притежават удостоверение за поддържане на асансьори.

Проверката установи също така, че в нарушение на Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори някои етажни собственици са допуснали експлоатация на асансьори, на които повече от 36 месеца не е извършван периодичен технически преглед и изпитване от органите за технически надзор, а на 24 асансьора поддържащите фирми не са извършвали функционални проверки за тяхната изправност в нормативно определени срок – най-малко веднъж на 10 дни. Често допускано нарушение е липсата на здраво закрепена табела в кабините на асансьорите, която трябва да се поставя от поддържащата фирма и на която следва да са записани указания за ползване на асансьора, за поведението на ползващите го при възникване на аварии, телефонните номера на поддържащата и аварийната фирма – установени са 40 такива случая.

В резултат на извършената проверка и установените нарушения инспекторите на ДАМТН са издали заповеди за спиране на експлоатацията до отстраняване на нарушенията на 66 асансьора и са издали 140 акта за установяване на административни нарушения.

3. Администриране на регулаторни режими

- Извършени са проверки на 211 заявителя за получаване на лицензия за осъществяване на технически надзор на СПО или за вписване в регистъра по чл. 36, ал. 1 от

ЗТИП на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтране или преустройство на СПО.

- Извършени са 948 проверки на лица, притежаващи лицензи за осъществяване на технически надзор на СПО или вписани в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП.
- Обезсилени са 26 удостоверения за вписване в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП и лицата са заличени от регистъра; отказано е вписване в регистъра на 20 лица; отнети са 19 лицензи; ограничен е обхватът на 5 лицензи.
- Издадени са 350 разрешения за провеждане на курсове за придобиване на правоспособност за упражняване на професии по обслужване на СПО, в които са преминали обучение 4043 души.

4. Обследване на аварии и злополуки

През 2011 г. от ГДИДТН са регистрирани и обследвани причините за възникването на 16 аварии със СПО, при които са нанесени материални щети на 11 обекта, пострадали са дванадесет души и четирима са загинали. Възникналите аварии са, както следва:

- шест с асансьори, при които са ранени петима души и са нанесени материални щети на два обекта;
- една с повдигателно съоръжение (автокран), ранен е един човек и един е загинал;
- шест аварии с газови съоръжения и инсталации, при които са ранени трима души и са загинали трима души. Нанесени са материални щети на шест обекта;
- три аварии със съоръжения под налягане, при които са ранени трима души и са нанесени материални щети на два обекта.

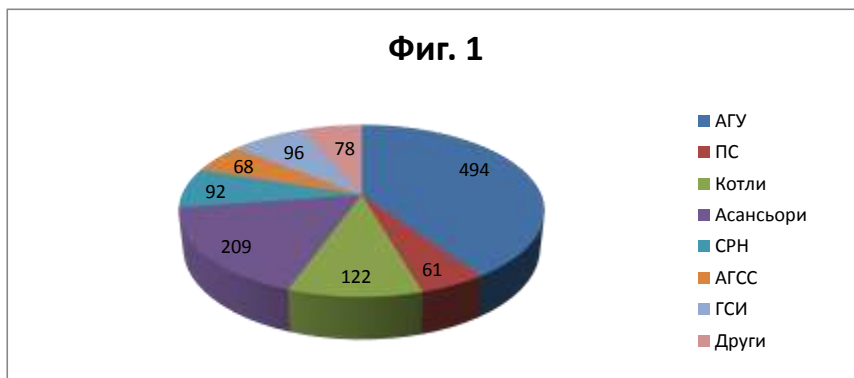
5. Административнонаказателна дейност

За констатираните нарушения на ЗТИП и наредбите по прилагането му при извършените проверки на обекти и технически прегледи на СПО през 2011 г. служителите на ГДИДТН са съставили 1518 акта за установяване на административни нарушения. Издадени са 1220 наказателни постановления. Прекратени са преписките по 127 акта на основание на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) и 61 акта поради отпаднало правно основание. Обжалвани са 5 от наказателните постановления. Четири от съдебните производства все още не са приключили. С влязло в сила съдебно решение е отменено едно постановление.

Поради технически неизправности и/или неспазване на нормативно установените изисквания за безопасна експлоатация със заповеди и предписания на основание чл. 49, ал. 1 от ЗТИП са спрени от експлоатация 224 съоръжения с повишена опасност.

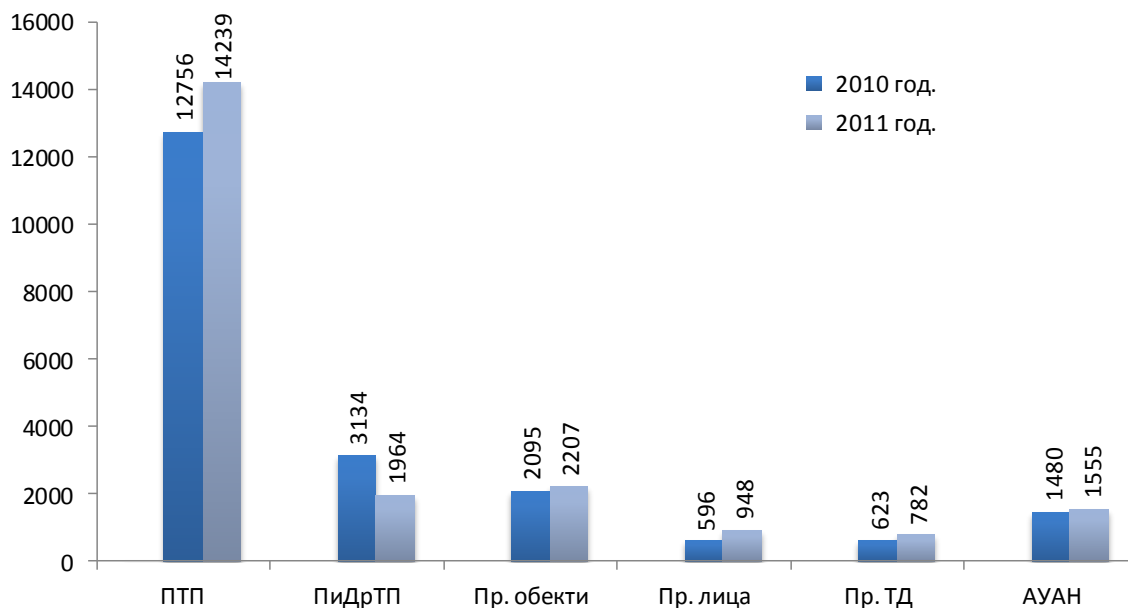

Разпределението на наложените административни наказания по видове съоръжения с повишена опасност е дадено на фиг. 1.

6. Анализ на резултатите

На фиг. 2 е представено сравнението между постигнатите резултати от осъществените по-важни дейности през 2010 г. и 2011 г.

Фиг.2

ПТП – периодични технически прегледи на СПО

ПиДрТП – първоначални и други технически прегледи на СПО

Пр. обекти – проверени обекти, в които се експлоатират СПО

Пр. лица – проверени лица, получили лицензия по чл. 34а от ЗТИП или вписани в регистъра по чл. 36, ал. 1 от закона

Пр. ТД – проверена и заверена техническа документация по чл. 35 от ЗТИП

АУАН – актове за установено административно нарушение при извършените прегледи и проверки

Анализът на представените отчети от регионалните отдели и на дейността като цяло на ГДИДТН, както и даденото на фиг. 2 съотношение на изпълнение на поставените задачи показват значително подобрене в работата на главната дирекция през изминалата година в сравнение с предходната. Налице е незначително неизпълнение на част от планираните задачи – главно по отношение на техническите прегледи, като значителен брой неизпълнени технически прегледи има при асансьорите. Това се дължи на изменението на нормативната уредба за този вид СПО - влязлото в сила от 2.04.2011 г. изменение на Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори, съгласно което срокът на периодичните прегледи на асансьорите е фиксиран на 36 месеца.

Анализът на съвкупността от осъществените дейности от ГДИДТН показва, че основните фактори, които оказват негативно влияние върху изпълнението на планираните задачи, са следните:

- изключително големият брой непланирани дейности, които осъществяват служителите на главната дирекция – през 2011 г. са осъществени 6095 непланирани дейности (извънредни проверки, държавни приемателни комисии на строежи, проверки на оператори на предприятия и съоръжения с висок рисков потенциал по чл. 157а, ал.2 от ЗООС, проверки на кандидати за получаване на лицензия за осъществяване на технически надзор на СПО и на кандидати за вписване в регистъра на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтване и преустройство на СПО, изпитни комисии в курсове за придобиване на правоспособност, проверки, организирани от други държавни контролни органи, комисии и др.);

- недостатъчният и непопълнен щатен състав на ГДИДТН; текучеството на кадри; встъпването в длъжност на служители с незадоволителен опит и познания в сферата на дейност на главната дирекция;

- субективни фактори като: недобра организация и координация при изпълнение на някои задачи; подценяване на важността и отговорността на изпълнението на целите; немотивираност на част от личния състав.

VI. НАДЗОР НА ПАЗАРА

През 2011 г. целите в работата по надзор на пазара са свързани с изпълнение на заложените дейности в годишния план; осъществяване на проверки по постъпили сигнали и жалби от фирми и граждани; действия по нотификации, постъпили чрез системата за бърз обмен на информация RAPEX; нотификации, подадени от ЕК; съвместни проверки с други контролни органи; сътрудничество с органите и структурите на Европейския съюз в областта на надзора на пазара.

I. НАДЗОР НА ПАЗАРА НА ПРОДУКТИ, ПУСНАТИ НА ПАЗАРА

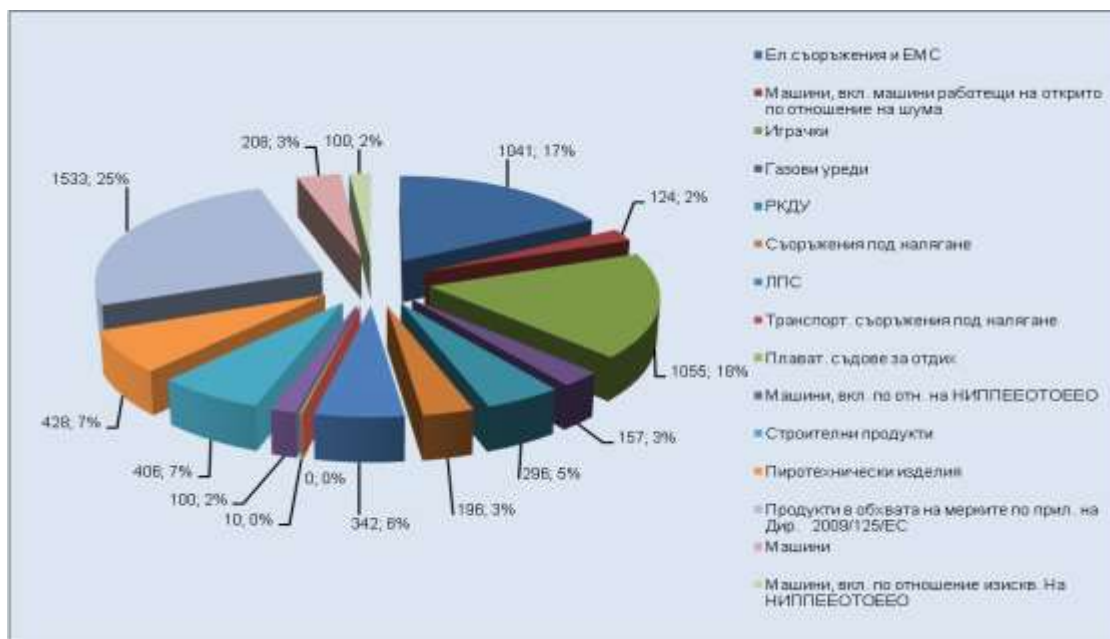
Продуктите, за които е осъществен надзор на пазара, са в обхвата на наредбите по чл. 7 от ЗТИП – наредбите за съществените изисквания и оценяване на съответствието на: **електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението; играчки; строителни продукти; газови уреди; машини, вкл. машини, работещи на открито по отношение на шума; лични предпазни средства; съоръжения под налягане; радиосъоръжения и крайни далекосъобщителни устройства; плавателни съдове за отдых; транспортируеми съоръжения под налягане; пиротехнически изделия и взривни вещества за граждански цели.**

Осъществен е надзор на пазара и на продукти по отношение на изискванията на Наредбата за изискванията за пускане на пазара на **електрическо и електронно оборудване** и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване (НИППЕЕОТТОЕЕО), приета на основание чл. 24, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците.

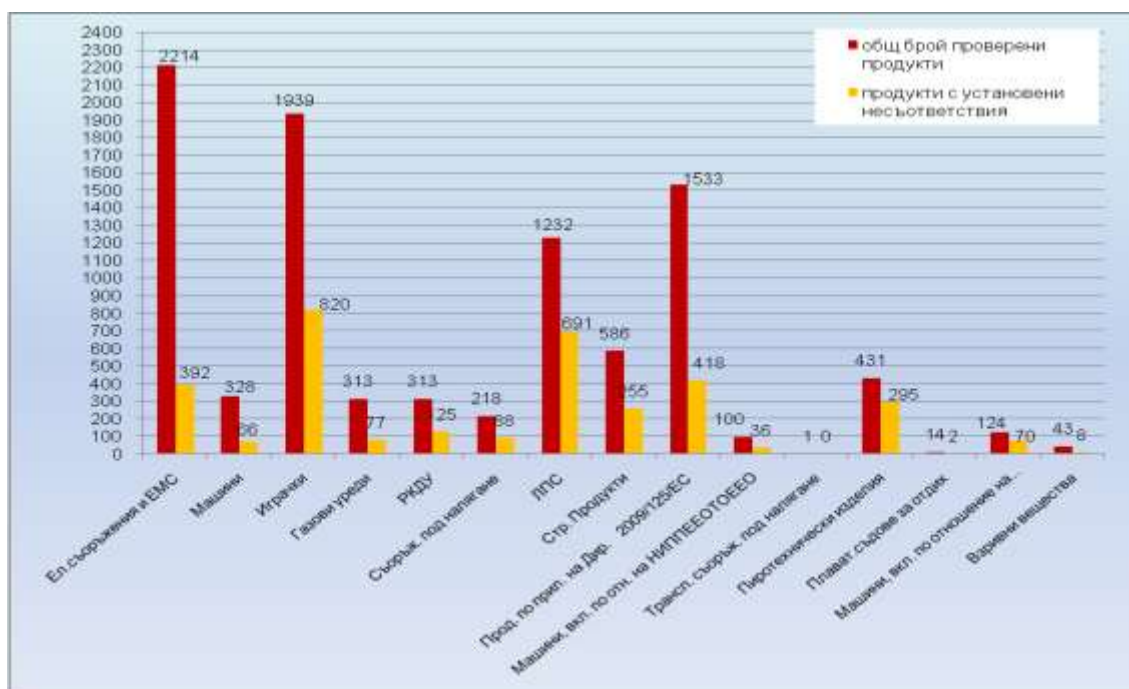
Проведено е наблюдение на пазара по отношение изискванията, свързани с енергопотреблението, за **екопроектиране на компактни луминесцентни лампи и перални машини.**

Извършени са **планови и извънпланови проверки** и наблюдение общо върху **9389 различни като вид, марка или модел продукти** на територията на цялата страна. Констатирани са несъответствия при **3343 продукта.**

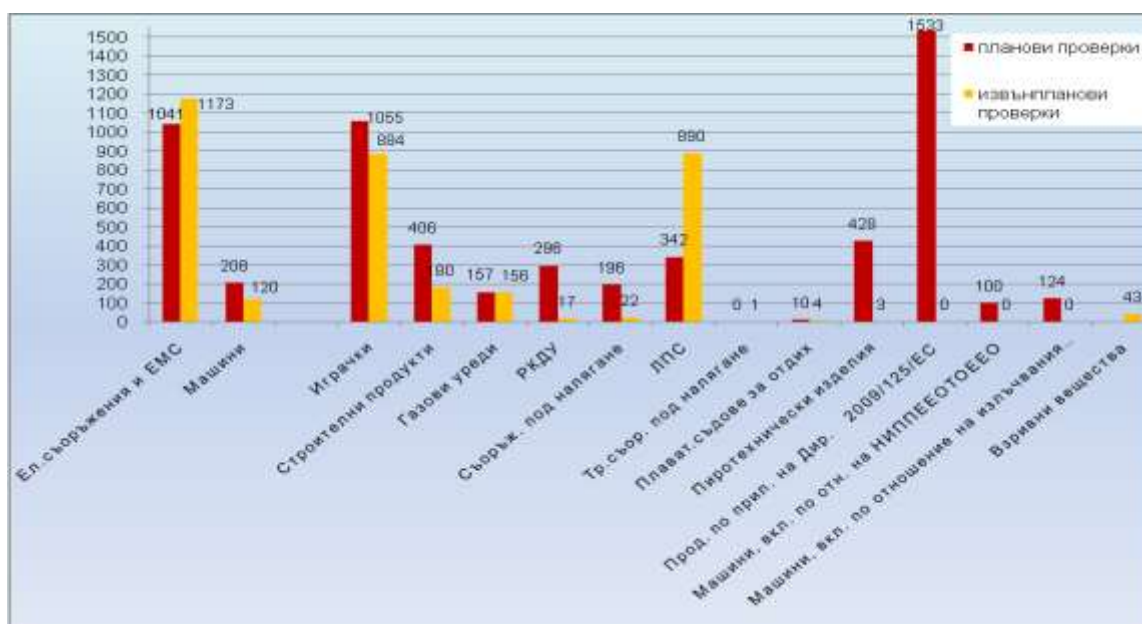
Разпределение на проверените и наблюдаваните продукти през 2011 г. по наредби

Съотношение между проверените и наблюдаваните продукти през 2011 г. и продуктите с установени несъответствия

Съотношение между проверените продукти при плановите и извънплановите проверки през 2011г.

ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ

Осъществени са планови проверки на общо **5896** продукта от различни видове, марки и модели, както следва:

Електрически скари и грилове

Проверени са общо 335 скари и грилове от различни марки и модели, от които 61 уреди са несъответстващи. Основно несъответствията са по отношение на конструкцията, на изискванията за маркировка на уредите и съдържание на инструкцията за употреба. Голяма част от продуктите с констатирани несъответствия са произведени от български производители. В резултат на предприети действия от производителите продуктите вече са с отстранени несъответствия.

Електрически одеяла и възглавници

Извършена е проверка на битови електрически одеяла и възглавници, като са проверени общо 123 електрически одеяла и възглавници от различни марки и модели. Несъответстващите одеяла и възглавници представляват 18% от общо проверените продукти.

Към несъответстващите продукти са предприети мерки от икономическите оператори и несъответствията са отстранени. За един модел одеяло е издадена заповед по чл. 30а, ал. 1 от ЗТИП. При извършена проверка за изпълнение на заповедта са открити 10 одеяла. Към производителя са предприети административнонаказателни действия. Предприети са доброволни мерки и от търговец, като са унищожени 2 модела възглавници, общо 4 бр.

Светлинни гирлянди

През годината са приключени продължените от 2010 г. проверки на 76 вида светлинни гирлянди. Към 22 вида са предприети коригиращи мерки. Доброволно са изтеглени от вносителя 6 вида гирлянди и са унищожени от търговците 161 бр. от 13 вида електрически гирлянди.

Сериозно намалява броят на гирляндите с видими несъответствия, предлагани на българския пазар, водещи до сериозен риск за потребителите, както и гирлянди без обозначено наименование и адрес на вносителя. Икономическите оператори бързо и в срок предприемат коригиращи действия по отстраняване на несъответствията.

Малки електрически уреди

Проверени са общо 423 различни марки и модели уреди, в това число 104 самобръсначки, 199 машинки за подстригване и 120 епилатори. От проверените уреди 46 са с констатирани несъответствия. Най-често констатирано несъответствие е непълнота или липса на инструкция за употреба на български език. Към уредите са предприети коригиращи действия от икономическите оператори и несъответствията са отстранени.

Играчки от категория със същото естество на риск, посочени в RAPEX нотификациите

Проверени са 281 различни марки и модели играчки от 17 категории със същото естество на риск, посочени в RAPEX нотификациите.

В резултат на приключените проверки е установено, че голяма част от икономическите оператори отстраняват констатираните несъответствия на играчките и ги привеждат в съответствие.

Често несъответствията са свързани с неправилно обявено възрастово предназначение на играчките. При проверките са установени продукти с видими несъответствия в категориите играчки, развиващи сръчност и умения; задействани с уста - свирки с много малък размер; съдържащи огледало, изработено от стъкло; предназначени да се дърпат от дете с шнур; издържащи теглото на дете – тротинетки; изстрелващи предмети – комплекти със стрели; дрънкалки; меки пълнени играчки; музикални играчки и др. Проверките на категорията играчки, предназначени за деца под 36 месеца, показват, че голяма част от играчките не съответстват на изискванията за форма и размер и съдържат малки части, които лесно се отделят от тях. Голяма част от проверените несъответстващи играчки са с батерии. При тях е установено наличие на достъпни за потребителя батерии и проводници, както и липса на инструкции за употреба на електрически играчки, съдържащи задължителните предупредителни текстове за безопасната им употреба.

Играчки, предназначени за деца под 36 месеца – книги с игрова функция

Проверени са 436 различни книжки, от които 212 са с установени несъответствия в т.ч. без: маркировка за съответствие; адрес на издателството, както и маркировка за съответствие, поставена в нарушение на Наредбата за маркировката за съответствие.

В резултат на предприети действия от две издателства са изтеглени 54 книжки с цел привеждането им в съответствие с изискванията на ЗТИП и НСИОСИ.

Водни играчки и люлки за домашна употреба

От проверените общо 240 водни играчки и люлки за домашна употреба без маркировка за съответствие са 9 бр. Продължената проверка установи, че същите са с оценено, но не удостоверено съответствие.

Проверени са общо 178 водни играчки. С предупредителен текст, нанесен върху тялото и опаковката на играчката, са 150 играчки, а при 28 текстът е наличен само върху стикер, поставен върху опаковката от вносителя.

През 2011 г. люлките за домашна употреба са обект на поредна кампания, след две общи кампании, проведени през 2005-а и 2010 г., при която се установи, че продължават да се откриват несъответствия, установени предимно при непроверявани преди производители. От проверените 62 люлки 11 са придружени с инструкция за употреба, в която липсват: задължителни текстове, свързани с вида и мястото на употреба; информация за монтаж на люлката; информация за вида на повърхността, над която се монтира. От икономическите оператори, пуснали люлките на пазара, са предприети действия по привеждане в съответствие на инструкцията за употреба.

Машини за почистване на сняг - снегорини

Извършена е тематична проверка на машини за почистване на сняг – снегорини („дворни снегорини”) - електрически, моторни и моторни с електрическо стартиране, по отношение на изискванията на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини (НСИОСМ). Открити са 9 различни модели снегорини с нанесена 2010 година на завършване на производствения процес и 16 модела снегорини, пуснати на пазара преди влизане в сила на новата директива/наредба. Проверката установи, че снегорините се пускат на пазара с оценено и удостоверено съответствие.

Строителни машини – бетонобъркачки (мобилни)

Извършена е тематична проверка на строителни машини – бетонобъркачки (мобилни) по отношение на шума, излъчван от тях и по отношение на изискванията към тях, определени в НСИОСМ. Проверени са общо 36 различни бетонобъркачки (мобилни), от които 24 са произведени след 29.12.2009 г. Бетонобъркачките, пуснати на българския пазар,

са произведени в страни - членки на ЕС, и в Китай. При 15 модела бетонобъркачки са констатирани несъответствия, които са отстранени от икономическите оператори.

Машини, включително работещи на открито по отношение на шума – верижни триони за работа в гората

През отчетния период е извършена специализирана проверка на верижни триони за работа в гората (бензинови/моторни) относно изпълнението на изискванията за пускането им на пазара съгласно НСИОСМ и изискванията по отношение на излъчвания шум. Проверени са общо 124 бензинови верижни триони от различни модели на 24 марки машини. Констатирани са несъответствия при моделите на 15 марки машини. Икономическите оператори са уведомени за предприемане на действия по отстраняване на несъответствията. Взети са образци за изпитване по отношение на шума.

Машини, включително по отношение изискванията на НИПШЕЕОТТООЕЕО - електрически верижни триони

Извършена е специализирана проверка на електрически верижни триони по отношение изискванията на НСИОСМ, изискванията за електромагнитна съвместимост и изискванията на Наредбата за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

Проверени са общо 100 бр. електрически верижни триони от различни модели на 23 марки машини.

Констатирани са несъответствия при моделите на 18 марки триони по отношение изискванията на НСИОСМ. Икономическите оператори са уведомени за предприемане на действия по отстраняване на несъответствията. Взети са образци за изпитване по отношение изискванията за електромагнитна съвместимост.

При проверка за спазване на изискванията на НИПШЕЕОТТООЕЕО е установено, че 12 вида продукти са с удостоверение за съответствие, чието съдържание не съответства на образца по приложение № 3а. Незначителен е броят на продуктите без нанесена маркировка (обозначението, представляващо зачертан контейнер), както и без обявен Булстат на лицето, пускащо на пазара ЕЕО. От икономическите оператори са предприети действия за отстраняване на несъответствията.

Мотокултиватори и мотофрези

Проведена е тематична проверка на машини - мотокултиватори и мотофрези по отношение на шума, излъчван от тях, както и по отношение на изискванията, определени в НСИОСМ. Проверени са 106 мотофрези и мотокултиватори от различни марки и модели, от

които 70 са произведени след 2009 г. От проверените продукти 57 са с констатирани несъответствия.

Проведени са срещи с български производители на мотофрези, в резултат на които са отстранени констатираните несъответствия. Предприети са мерки по отстраняване на несъответствията, предимно свързани с обозначаване гарантираното ниво на звукова мощност. Като цяло предлаганите на пазара мотокултиватори и мотофрези отговарят на приложимите съществени изисквания.

Строителни продукти – врати и прозорци, гаражни врати

През 2011 г. са извършени тематични проверки на общо 406 строителни продукти (врати и прозорци и гаражни врати). От тях с констатирани несъответствия са 243 продукта.

Без нанесена маркировка CE са 158 различни модели врати, прозорци и гаражни врати, без ЕО декларация за съответствие – 183, без инструкция за употреба – 132, и без обозначен производител – 35.

Към несъответстващите продукти от икономическите оператори са предприети действия за отстраняване на несъответствията или са изтеглени пуснатите на пазара продукти. Несъответствията най-често се срещат при продуктите с произход Китай и Турция.

Защитни каски за промишлеността

През 2011 г. са проверени общо 144 различни видове защитни каски за промишлеността. От тях 119 вида каски са с констатирани несъответствия. Най-често констатираните несъответствия са непълна маркировка за идентификация, липсваща или несъответстваща на изискванията инструкция за употреба на български език. Към несъответстващите продукти са предприети мерки за отстраняване на несъответствията.

Каски за скиори в алпийски дисциплини и сноубордисти

Проверени са общо 189 различни видове каски. От тях 108 вида са с констатирани несъответствия. Най-често констатираните несъответствия са непълна маркировка за идентификация, липсваща или несъответстваща на изискванията инструкция за употреба на български език. Към несъответстващите продукти са предприети мерки за отстраняване на несъответствията.

Пожарогасители

Проверени са общо 51 пожарогасители с въглероден диоксид от 9 марки, от които 15 са с установени несъответствия. Икономическите оператори са български производители, търговци от ЕС и вносители от Китай. Най-често несъответствията са по отношение обема и съдържанието на ЕО декларацията за съответствие; неправилно упълномощени лица за

съставяне и подписване на ЕО декларацията за съответствие; непълнота в инструкцията за ползване; непълнота на предупредителните текстове; непълнота на данните върху продукта или табелките.

Тенджери под налягане

Проверени са 98 различни марки и модели тенджери под налягане. С констатирани несъответствия са 79 тенджери, за които са предприети действия и несъответствията са отстранени. Най-честото нарушение е непълнота на ЕО декларацията за съответствие или непридружаване на продукта с такава декларация, както и непълнота на данните върху продукта или върху табелката му. От страна на икономическите оператори са предприети мерки за последващо недопускане на пазара на продукти с несъответствия. Тенджерите под налягане, които се предлагат на българския пазар, са произведени основно в Турция – 58%, в ЕС – 39%, и 3% в Китай.

Газови уреди – печки, котли и бойлери

През 2011 г. са извършени проверки на продукти от групата на газовите уреди – газови печки и газови котли и бойлери. Проверките са насочени предимно към производители и към продукти от трети страни. Проверени са 169 продукта, от които 56 с констатирани несъответствия. По-голям брой несъответствия са установени при бойлерите и котлите. Газовите уреди се предлагат на пазара най-често без инструкция за ползване и поддържане и без да е посочена годината на поставяне на маркировката за съответствие. Извършени са повторни проверки, при които е установено, че несъответствията са отстранени.

Радиосъоръжения с малък обсег на действие – безжични мишки и клавиатури

През 2011 г. са проверени общо 201 безжични мишки и клавиатури, в т.ч 121 безжични мишки, 14 безжични клавиатура и мишка и 66 комплекти. Обхванати са 99 модела от 31 марки безжични мишки и 46 модела от 15 марки клавиатури. За 90 безжични мишки и клавиатури са констатирани несъответствия, което е ~ 45% от общо проверените продукти. Значителна част от продуктите се предлагат без ЕО декларация за съответствие, без или със несъответстваща на изискванията инструкция за употреба на български език.

За продуктите с констатирани несъответствия са предприети коригиращи действия от икономическите оператори.

Устройства с малък обсег на действие за управление на движението на радиоуправляеми модели

През отчетния период са проверени общо 36 различни устройства с малък обсег на действие за управление на движението на радиоуправляеми модели, от които с установени

несъответствия са 30 продукта. Преобладават продукти, които не са придружени с инструкция за употреба и с декларация за съответствие, както и продукти с нанесена специфична маркировка за съответствие, но без посочена информация за държавите или географската зона, за която са предназначени.

Към несъответстващите продукти са предприети мерки за отстраняване на несъответствията.

Плавателни съдове за индивидуално използване – джетове

През 2011 г. са проверени 10 различни марки и модели джетове от категории С и D. Основно продуктите са с произход ЕС. От проверените джетове 7 са без инструкция за експлоатация на български език. Несъответствията са отстранени от икономическите оператори.

Проверката на джетове установи, че българският пазар на тези продукти е ограничен и тяхното разпространение е предимно в специализирани магазини - чрез поръчка по каталог в специализиран магазин или чрез интернет сайта на икономическите оператори.

Продукти в обхвата на мерките по прилагането на Директива 2009/125/ЕС

- **компактни луминесцентни лампи**

Извършено е наблюдение на 258 компактни луминесцентни лампи от 64 марки. Констатирано е, че на приблизително половината от проверените лампи част от техническите характеристики, които се изискват по Регламент 244/2009, не са обявени върху продуктите или опаковката им. На 190 компактни луминесцентни лампи е обявена невярна продуктова информация за потребителя по отношение на заявена еквивалентна мощност. Само 26 лампи (10%) съответстват на изискванията за екопроектиране във връзка с продуктовата информация за лампите.

- **домашни хладилни уреди**

Извършено е наблюдение на домашни хладилни уреди, при което са проверени 582 хладилници от различни марки и модели. Установено е, че общите изисквания за информацията в брошурата с упътване от производителя са изпълнени за 50% от проверените продукти. Специфичните изисквания за екопроектиране по отношение на индекса на енергийна ефективност за хладилници от клас А са изпълнени за 383 хладилници (96%).

Една година след влизане в сила на Регламент 643/2009, констатацията е, че 73% (290 хладилници) от проверените хладилници, предлагани на българския пазар, отговарят на изискванията за екопроектиране на домашни хладилни уреди.

- **битови перални машини**

През 2011 г. е извършено наблюдение на 536 битови перални машини от 39 марки.

Състоянието на българския пазар една година преди влизане в сила на изискванията за екопроектиране показва, че 50% от проверените перални машини отговарят на изискванията. Тези данни са необходими, за да може да се направи сравнение с данните от следваща проверка през 2013 г.

Бутилки за апарати за изкуствено дишане

Извършено е наблюдение на общо 27 различни бутилки за апарати за изкуствено дишане. От тях с несъответствия са 12. Откритите на пазара бутилки без маркировка за съответствие, без ЕО декларация за съответствие и без инструкция за употреба, произведени в Китай и в САЩ, са изтеглени от пазара. От производители и вносители са предприети коригиращи действия към продукти с отстранени несъответствия. Три вида бутилки за кислород са унищожени доброволно от вносителя. Продуктите, произведени от европейски производител, са с оценено и удостоверено съответствие.

Пиротехнически изделия от категория 1, 2 и 3

Проверени са 428 вида пиротехнически изделия от категория 1, 2 и 3. Част от пиротехническите изделия са произведени и пуснати на пазара преди 1.07.2010 г. – преди влизане в сила на НСИОСПИ, поради което 25% от проверените продукти са без нанесена маркировка за съответствие. С констатирани несъответствия са 296 вида продукти. Значителна част от предлаганите продукти са без инструкция за употреба и предупредителни текстове. Предприети са мерки към несъответстващите продукти и административно-наказателни действия към неизрядните икономически оператори.

Обща кампанийна проверка

През 2011г. е осъществена **обща кампанийна проверка за наличие и пълнота на инструкцията или указания за употреба, експлоатация и монтаж на български език.**

Обект на кампанията са най-масово потребяваните технически изделия от продуктови групи, попадащи в обхвата на наредбите по чл.7 от ЗТИП – електрически домакински уреди, машини, играчки, строителни продукти, газови уреди, радиосъоръжения, съоръжения под налягане, лични предпазни средства.

Проверени са общо 503 продукта от различни видове, марки и модели, като при 64 са констатирани несъответствия на инструкцията, в това число: 24 продукта - без инструкция за употреба на български език; 40 продукта - с инструкция на български език, която не отговаря по обем и съдържание на тази на производителя.

Резултатите от проверката показват, че процентният дял на продуктите, предлагани без инструкция на български език, и на продукти, предлагани с непълна или неотговаряща по обем и съдържание инструкция на тази на производителя, е същият като този от кампанията проверка от миналата година.

ИЗВЪНПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ

През 2011 г. са извършени извънпланови проверки на **3493 различни** продукти - по сигнали и жалби от граждани и ведомства; по получени RAPEX нотификации, по сигнали от RAPEX екипа на ЕК; съвместни проверки по искане на други контролни органи, проверки по уведомления от Агенция „Митници“; проверки в резултат на самосезиране и др.

По сигнали и жалби на граждани и ведомства

През 2011 г. са извършени проверки по постъпилите в ДАМТН над **130 жалби и сигнали** и запитвания от граждани и ведомства.

Значителна част от жалбите касаят гаранционни претенции на гражданите, сервизното обслужване или неудовлетворени рекламации, които са извън компетенциите на ДАМТН, но са повод за извършване на проверки по отношение изискванията за безопасност към продуктите, обект на жалбите. Голяма част от жалбите и сигналите постъпват в ДАМТН чрез Комисията за защита на потребителите и други ведомства.

Получени са **29** сигнала и жалби за различни **електрически съоръжения**. Повечето от сигналите са за продукти без инструкция за употреба и/или нанесени технически характеристики. Проверките показват, че значителна част от продуктите отговарят на съществените изисквания за безопасност. За един модел компактни луминесцентни лампи изпитването не потвърди сигнала. Несъответствията на многогнездови удължители, обект на жалба, са потвърдени чрез изпитване. Предприети са ограничителни мерки.

Постъпили са **15** сигнала за **играчки**. Потвърдена е информацията при 3 от жалбите. Към единия продукт предстои предприемане на ограничителни мерки. Предприети са коригиращи действия от икономическите оператори, пуснали на пазара продуктите, обект на другите две жалби. При 4 от жалбите подадената информация не се потвърди. Проверките по останалите жалби не са приключили.

Извършени са проверки по постъпилите **11** сигнала за **строителни продукти**.

Голяма част от сигналите се потвърдиха и към продуктите са предприети ограничителни мерки. За подадения сигнал за метални стълбове за осветление е извършена съвместна проверка с ДНСК. Проверката потвърди сигнала за два от общо 9 продукта. След изпитване на бетонни керемиди, обект на сигнал, е констатирано, че продуктът не покрива

определените стойности на един от задължителните технически показатели. При един сигнал за строителен продукт информацията не се потвърди.

През 2011 г. са постъпили **9** сигнала за 15 вида продукти, от които 9 вида продукти са **лични предпазни средства** (ръкавици с промазка, гумени и нитрилови ръкавици, ръкавици защитни за работа с бои и други материали, стъкло за електрожен, маска за плуване и слънчеви очила) и са в компетенциите на ДАМТН. Преобладават сигналите за предлагани продукти без инструкция за употреба. От икономическите оператори са предприети коригиращи действия към продуктите от 3 сигнала, а 2 вида лични предпазни средства са изтеглени от пазара. Един сигнал не се потвърди.

Постъпили са **5** сигнала за **машини**, от които един не е от компетенциите на ДАМТН, за 2 от сигналите проверка не е извършена поради неточна идентификация на продукта; един сигнал не се потвърди; в резултат на единия подаден сигнал са изтеглени от пазара два вида верижни триони.

За една част от постъпилите сигнали (тенджера под налягане, бързоварна тенджера, газова бутилка, газова бутилка с котлон и 2 мобилни апарати) след извършен анализ на представените документи е установено, че продуктите са пуснати на пазара с оценено и удостоверено съответствие. Все още не е приключила проверката на комбинира на газ и ток готварска печка.

Действия по нотификации, получени по системата RAPEX

През 2011 г. са получени нотификации по системата RAPEX за 633 различни продукти, в това число: играчки - 372 бр., електрически съоръжения - 192 бр., машини - 14 бр. и др.

Открити са 7 вида продукти (5 играчки, 1 електрически прекъсвач и 1 газов уред), за които са предприети следните действия:

След преразглеждане оценката на риска от нотифициращата страна и проведена дискусия на работна среща на държавите членки действията към продукта, идентичен на този от нотификация № 1961/10, са преустановени поради изтеглена нотификация от системата.

За играчка, идентична на нотификация 1010/11, икономическият оператор е изтеглил от пазара 453 играчки, които ще бъдат върнати на производителя. Предстои изготвяне на реакция.

Открита е играчка със съмнения за идентичност на нотифицираната под № 1652/10. След потвърждаване на идентичността играчката вече не е налична в търговския обект. Не е

установен и отговорният икономически оператор, пуснал играчката на пазара, поради което не е изготвена реакция.

Икономическите оператори, пуснали на пазара играчките, идентични на нотификации 0791/10 и 1668/10, са информирани в законоустановените срокове, че пуснатите от тях играчки са идентични на нотифицирани в система RAPEX, за да предприемат действия. След получаване на информация за предприети действия ще бъдат изготвени реакции.

За газовия уред и електрическия прекъсвач са изготвени реакции към система RAPEX.

Проверки по разпореждания от Главна дирекция „Надзор на пазара”

• *Продукти в немски магазини*

Проверени са 152 вида продукти от продуктови групи ел. съоръжения, играчки, радиосъоръжения, машини, съоръжения под налягане и лични предпазни средства. От проверените продукти 63 продукта от различни марки и модели са с констатирани несъответствия, в т.ч. 26 ел. съоръжения, 21 играчки, 3 радиосъоръжения, 4 машини, 3 съоръжения под налягане, 6 лични предпазни средства. Преобладават продуктите без инструкция за употреба на български език - 46 бр. Приключени са проверките с предприети от икономическите оператори коригиращи действия и с унищожаване на 97 бр. играчки – надуваеми пояси, и 2 бр. ел. уреди.

• *Продукти в магазини „Джамбо“*

Във връзка със зачестили сигнали за продукти с констатирани несъответствия, предлагани за продажба във верига магазини „Джамбо“, са проверени общо 53 различни продукти, в това число 40 играчки, крайни далекосъобщителни устройства - 2 марки хеликоптери с дистанционно управление, 7 електрически съоръжения и 4 лични предпазни средства. Преобладават играчките с установени несъответствия. От икономическия оператор са предприети коригиращи действия. Изтеглени са от пазара 4 вида играчки и са изпратени за преработка на производителя до отстраняване на несъответствията. Два модела крайни далекосъобщителни устройства са изтеглени от пазара.

• *Слънчеви очила с общо предназначение*

През годината са проверени 783 вида слънчеви очила. От тях 392 вида са с констатирани несъответствия.

Резултатите от проверките показват, че най-голям е броят на видовете очила без или със непълна инструкция за употреба на български език. В инструкцията за употреба на голяма част от очилата не е отразена спецификата на съответния модел. Проверките за някои от продуктите все още не са приключили. Продуктовата група трябва да бъде проследявана систематично.

- **Електрически отоплители за стая**

От проверените общо 409 марки и модели електрически отоплители за стая, 85 са с констатирани несъответствия, по отношение на изискваните маркировки и някои текстове в инструкцията за употреба, които не водят до съществен риск за потребителите.

Сравняването на резултатите от извършените проверки на отоплители за стая през 2010 г. и 2011 г. показва тенденция към намаляване на продуктите с несъответствия (отношението на несъответстващи към проверени продукти е 31% през 2010 г. към 20% през 2011 г.), предлагани на българския пазар, което доказва ефективността от работата на надзора на пазара.

- **Коледната кампания**

През декември 2011 г. е проведена извънредна кампанийна проверка на играчки, битови електроуреди, аудио-видеотехника и светлинни гирлянди. Проверени са общо 672 различни продукти, в т.ч.: 221 битови електроуреди (миксери, пасатори, кани за гореща вода, отоплители, сешоари, преси за коса, перални, хладилни уреди и др.); 72 вида аудио-видеотехника (телевизори, DVD и CD плейъри, системи за домашно кино и др.); 141 светлинни гирлянди; 238 играчки от различни категории. Констатирани са несъответствия при 499 продукти от проверените.

В сравнение с установеното при подобни проверки, проведени по същото време в предходни години, значително по-малко са, но все още се предлагат продукти, пуснати на пазара без маркировка за съответствие СЕ. Все още продължава да се предлагат продукти без инструкция за употреба на български език или с инструкция, която не съответства по обем и съдържание на изготвената от производителя, както и без обявено наименование и адрес на икономическия оператор. Продължават да се предлагат, макар и по-рядко, играчки и светлинни гирлянди, които носят риск при употреба.

Проверки на основание самосезиране

При извършване на плановите проверки често се откриват несъответстващи продукти от продуктови групи, които към момента на откриването им не са обект на плановите проверки. За тези продукти инспекторите се самосезират. През 2011 г. в резултат на самосезиране са извършени проверки на продукти от следните продуктови групи: играчки - 155, електрически съоръжения -27; машини -3; лични предпазни средства - 5; газови уреди - 8; строителни продукти -9.

Значителен дял от тези проверки се падат на **играчките** (155 играчки от различни категории и видове). Голям дял от случаите на самосезиране са за: инструкция за монтаж и

употреба, която не съответства по обем и съдържание на превода на български език или в която липсват предупредителни текстове, свързани с безопасната употреба.

В резултат на предприетите от икономическите оператори действия са приведени в съответствие инструкциите на играчки, захранвани с химически източник на електрическа енергия; преведени са на български език и са внесени задължителни предупредителни текстове; нанесени са наименованието и адресът на икономически оператори; нанесена е СЕ маркировка в случаи на оценено, но неудоствверено съответствие.

Извършени са проверки и на 27 различни *електрически съоръжения*. Проверките на 4 вида електрически съоръжения установяват оценено съответствие. За 5 вида продукти проверките са приключени с коригиращи действия от икономическите оператори. В повечето случаи проверките са приключени с унищожаване на продуктите по искане на търговците, поради невъзможност да се проследи произходът на продуктите.

Проверени са 8 вида *газови уреди* с констатирани несъответствия, свързани с инструкции и предупредителни надписи на български език. Несъответствията са отстранени.

През отчетния период са извършени проверки на 9 вида *строителни продукти* (метални емайлирани димоотводи). Предприети са административнонаказателни действия и ограничителни мерки до удостоверяване на съответствието им.

Предприети действия към несъответстващи и опасни продукти

В резултат на предприетите действия по надзор на пазара през 2011 г. са извършени изпитвания, действия по видими несъответствия и последващи действия към несъответстващи и опасни продукти и са предприети действия към икономическите оператори, според отговорностите им.

През 2011 г. са взети **28 бр. образци за изпитване** (7 бр. електрически съоръжения, 17 бр. играчки, 1 строителен продукт и 3 машини). Приключили са изпитванията на 22 бр. продукти (8 бр. ел. съоръжения, 11 бр. играчки и 3 бр. строителни продукти), като при **14 бр.** несъответствията се потвърдиха (5 бр. ел. съоръжения, 8 бр. играчки и 1 строителен продукт), а при **7 бр.** изпитванията не потвърдиха несъответствията (3 бр. ел. съоръжения, 3 бр. играчки и 1 строителен продукт). Издадени са **6 заповеди по чл. 30а, ал. 1 от ЗТИП за спиране от разпространение и изтегляне от пазара** (2 - за играчки, 3 - за ел. съоръжения и една заповед за строителен продукт).

Издадени са **2 заповеди по чл. 30а, ал. 2 от ЗТИП за спиране от разпространение и изтегляне от пазара** (5 вида лични предпазни средства).

Издадени са и **8 заповеди по чл. 30в, ал. 1 от ЗТИП за временно спиране на продукти от разпространение до оценяване и удостоверяване на съответствието им с**

изискванията за безопасност (5 - за строителни продукти, 1 - за играчки, 1 - за лични предпазни средства и 1 - за ел. съоръжения).

В резултат на уведомяване на икономическите оператори за констатираните несъответствия, взети проби за изпитване, резултати от изпитвания, изслушвания преди предприемане на ограничителни мерки, издадени заповеди по чл. 30а, ал. 1, ал. 2 и ал. 4 от ЗТИП и заповеди по чл. 30в, ал. 1 от ЗТИП са изтеглени и унищожени **243** вида продукти (145 играчки, 47 ел. съоръжения, 3 машини, 46 ЛПС и 2 съоръжения под налягане) с общо количество **4844 бр.** (3876 бр. играчки, 604 бр. ел. съоръжения, както и 1832 метра ел. кабел, 30 машини, 330 ЛПС и 4 съоръжения под налягане). Във връзка с получена жалба са изтеглени от пазара 1995 бр. работни ръкавици.

Изготвени са и изпратени **7 нотификации** към контактната точка по **RAPEX** (3 за ел. съоръжения и 4 за играчки); подадена е информация за публикуване на интернет страницата на ДАМТН за **7 бр. продукти** (4 играчки и 3 ел. съоръжения) и **2 реакции** по нотификации № 0226/11 за газов уред и № 1180/11 за електрически прекъсвач.

През 2011 г. са съставени **211 акта за установяване на административни нарушения** - 131 на търговци, 35 на физически лица и 45 на вносители и производители. Издадени са **107 наказателни постановления** - 80 на търговци, 20 на физически лица и 7 на вносители и производители.

II. НАДЗОР НА ПАЗАРА НА ПРОДУКТИ, КОИТО НЕ СЕ ПУСКАТ В ТЪРГОВСКАТА МРЕЖА

През 2011 г. е извършена проверка и/или наблюдение на общо **3601** продукта, които не се пускат директно в търговската мрежа в общо 607 обекта - **206 предприятия от шивашката** и **116 от млекопреработвателната промишленост**, както и **285 други предприятия**.

При проверките в предприятия от шивашката и млекопреработвателната промишленост са обхванати 322 обекта и са проверени общо **442 съоръжения с повишена опасност** и **2001 машини**. От проверените 442 съоръжения с повишена опасност **232 са в шивашки предприятия** и **210 в млекопреработващи предприятия**. От проверените 2001 машини 1809 са в шивашки предприятия и 192 в млекопреработващи предприятия.

Основните типове машини в млекопреработващите предприятия, които са били обект на проверките, са: помпи, центрофуги, машини за отделяне на сметана, машини за разтваряне на сухо мляко, хомогенизатори за кисело мляко, машини за обръщане на формите със сирене, машини за затваряне на тенекиите със сирене, машини за формоване на кашкавал, машина за дозиране и запечатване на кофичките с кисело мляко, машини за

опаковане, машини за рязане на кашкавал, димогенератори, пароварилна пушна електрическа кабина за топени сирена, компресори.

В шивашките предприятия основно са проверявани следните типове машини: автоматични кроялни машини с програмно управление, преси за лепене на декоративни елементи, гладачни преси, машини за накатяване, различни видове шевни машини, машини за бродирание, машини за щампи.

Най-често констатираните нарушения на нормативно установените изисквания при проверките по надзор на пуснатите на пазара и/или в експлоатация съоръжения с повишена опасност и на машини са: липса на маркировка за съответствие; липса на декларация за съответствие; липса на инструкция за употреба на български език; съставени декларации за съответствие от търговци, а не от производителя на машината или упълномощен негов представител; декларации със съдържание, което не съответства на изискващото се от Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на машините.

При проверките в други 285 предприятия са установени три случая на пускане на пазара и в действие на съоръжения с повишена опасност без маркировка за съответствие – товароподобен кран, произведен в Република Корея, и два парни котела – един произведен в Република Турция и един произведен в България. Съоръженията са открити по време на експлоатацията им в обектите.

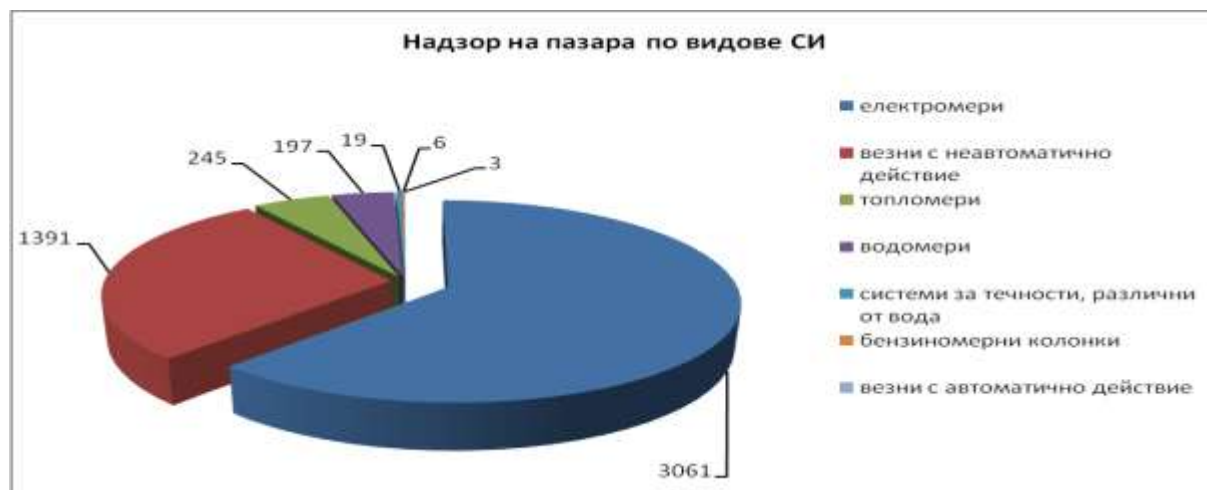
Изискани са техническите досиета на 58 съоръжения за проверка, с цел изясняване на изпълнението/неизпълнението на нормативно установените задължения от производителите и лицата, пуснали съоръженията на пазара и/или в действие.

През 2011 г. служителите на ГДИДТН са съставили **37 акта за установяване на административни нарушения** във връзка с извършените проверки на горепосочените продукти.

III. НАДЗОР НА ПАЗАРА НА СРЕДСТВА ЗА ИЗМЕРВАНЕ

Дейността по надзор на пазара на средства за измерване (СИ) се характеризира с комбиниран проактивен и реактивен подход. Поради спецификата на средствата за измерване, които в по-голямата си част могат да бъдат открити и наблюдавани единствено след като са пуснати в действие, т.е на мястото на употреба, както и поради действащия до 2016 г. преходен период за СИ в обхвата на Директива 2004/22/ЕО, от която се възползват голяма част от производителите на средства за измерване с валидно одобряване на типа, дейностите по надзор на пазара и метрологичен надзор до голяма степен се извършват съвместно в едни и същи обекти, като в зависимост от резултатите от констатациите се предприемат съответните действия по ЗТИП или ЗИ. Извършени са тематични проверки и

наблюдения на 4922 средства за измерване, пуснати на пазара и/или в действие.

Везни

Извършени са наблюдения и проверки на 1391 пуснати на пазара и/или в действие везни с неавтоматично действие, главно за директни продажби, и везни за големи товари в 615 обекта, както и надзор на 3 автоматични сумиращи везни с непрекъснато действие.

Проверките за наличие и коректност на всички маркировки, единици за измерване, надписи и документи, предвидено пломбиране и за наличие и действие на одобрени функции установиха, че 15 везни с **неавтоматично действие** не отговарят на изискванията на ЗТИП и Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на везни с неавтоматично действие, за които са предприети предвидените в закона последващи действия.

Системи за течности, различни от вода

Наблюдавани са 30 системи за течности, различни от вода. Наблюденията са извършени в рамките на инспекции на СИ по Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС). Пет от тях са с некоректно нанесена допълнителна метрологична маркировка (годината на нанасяне на маркировката предшества обявената година на производство на системите). При прегледа на допълнително изисканите документи е установено, че системите са с оценено съответствие. От страна на производителя са предприети коригиращи действия.

Електромери, водомери, тепломери

В хода на извършените надзорни проверки на електроснабдителните и топлофикационните дружества, действащи на територията на страната, е извършен надзор на пазара на намиращите се в складовете им и на пуснати в действие СИ. Наблюдавани са 1474 електромера и 245 тепломера с оценено и удостоверено съответствие, както и 1587

електромера, пуснати на пазара по § 3 на Преходните и заключителните разпоредби на Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на средствата за измерване. Не са констатирани нарушения във връзка с тези СИ.

Наблюдавани са 197 водомера, от които 160 с оценено съответствие и допълнителна метрологична маркировка по ЗТИП и 37, които са пуснати на пазара по § 3 на Преходните и заключителните разпоредби на Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на средствата за измерване и са с изискуемите съгласно Закона за измерванията и Наредбата за средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол знаци за одобрен тип и първоначална проверка.

През 2011 г. служителите на ГД “Метрологичен надзор“ са съставили **2 акта за установяване на административни нарушения във връзка с извършените проверки.**

Анализ на резултатите

Анализът на работата по надзор на пазара показва, че плановете за надзор са изпълнени, като много продукти са станали обект на проверка по силата на реактивни действия – сигнали, жалби, съвместни проверки с други институции, постъпили нотификации от системата RAPEX и нотификации от Европейската комисия.

Констатирани са нарушения на нормативните изисквания, свързани най-често със съдържанието на ЕО декларацията за съответствие, езика, съдържанието и пълнотата на инструкцията за употреба, идентификацията на икономическите оператори. На базата на проведените повтарящи се кампанийни проверки се прави анализ на състоянието на пазара и ефективността на действията на надзорните органи и съответно се планират бъдещи действия с цел постигане на максимален ефект и по-висока ефективност.

VII. КОНТРОЛ НА КАЧЕСТВОТО НА ТЕЧНИТЕ ГОРИВА

Приоритетите в дейността на ДАМТН в областта на качеството на течните горива през 2011 г. са следните:

1. Участие в разработването на проект на нов Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), подготовка на проект за изменение и допълнение на Наредбата за изискванията за качество на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол (НИКТГУРНТК) и участие при подготовката на изменение и допълнение на Закона за чистотата на атмосферния въздух в съответствие с Директива 2009/30/ЕО.

2. Подготовка на документацията за преакредитация на Изпитвателната лаборатория за горива, смазочни материали и присадки (ИЛГСМП) към Главна дирекция „Контрол на качеството на течните горива“ (ГДККТГ) при ДАМТН и внасянето ѝ в Изпълнителна агенция „Българска служба по акредитация“ (ИАБСА).

3. Обобщаване на данните за качеството на течните горива през 2010 г. за изготвяне на годишния доклад до Европейската комисия.

4. Пускане в експлоатация и провеждане на обучение на служителите от сектор “Стационарна лаборатория-София” за прилагане на новите стандартизирани методи за изпитване на горива от биологичен произход.

5. Изпълнение на плана за контрол на качеството на течните горива за 2011 г.

6. Съвместна дейност както с останалите звена от ДАМТН, осъществяващи контролна дейност, така и с външни органи и организации.

Основната дейност на ГДККТГ е да осъществява контрол върху качеството на течните горива при тяхното пускане на пазара, разпространение, транспортиране и използване - в съответствие с изискванията, определени в НИКТГУРНК, както и контрол върху качеството на биогоривата и техните смеси с течни горива от нефтен произход и на течните горива от биомаса - в съответствие с изискванията на ЗЕВИ.

През 2011 г. от служителите на ДАМТН, осъществяващи контрол на качеството на течните горива на територията на страната, са реализирани следните дейности:

Поддържане акредитацията на Изпитвателната лаборатория за горива, смазочни материали и присадки

Изпитвателната лаборатория за горива, смазочни материали и присадки към ДАМТН, Главна дирекция „Контрол на качеството на течните горива“, отдел ИГСМП е акредитирана от ИАБСА през 2003 г. със сертификат № 35 ЛИ/08.01.2010 г., валиден до

31.08.2012 г. Във връзка с това на 12.08.2011 г. са депозиран в ИАБСА заявление и документи към него за преакредитация на лабораторията.

Лабораторията е взела участие в междулабораторни сравнителни изпитвания на:

- гориво за дизелови двигатели - във връзка с участието на лабораторията в технически проект ЕВС 37/2010 „Дизелово гориво” през м. септември е проведено междулабораторно изпитване на проба от дизелово гориво със заявител „Евробул Контрол” ООД;

- автомобилен бензин - през м. октомври 2011 г. лабораторията участва в междулабораторни изпитвания с международно участие с организатор Institute for Interlaboratory Studies –Холандия.

Резултати от контрола на качеството на течните горива

Проверки на обекти

През годината са извършени 509 проверки на обекти, разпространяващи течни горива на територията на страната, от които 238 верига бензиностанции (“Петрол”АД, “ОМВ-България” ЕООД, “ШЕЛ-България” ЕАД, “Топливо” АД, “Лукойл България” АД, “Ромпетрол България”, “Еко България” ЕАД), малки бензиностанции - 253, 15 петролни бази, 1 промишлено предприятие, 1 петролна рафинерия и 1 автоцистерна. Съвместно с органите на МВР, Агенция „Митници“ и НАП са извършени 52 от проверките, с ГДМН -75, и по сигнали на граждани и други контролни органи - 25.

От проверените 509 обекта са взети 980 проби от течни горива, както следва:

- автомобилни бензини – 473 бр.
- гориво за дизелови двигатели – 500 бр.
- котелно гориво – 4 бр.
- газьол за ПКЦ и ИПТ –3 бр.

През 2011 г. в сектори „Подвижна лаборатория-Бургас” и „Подвижна лаборатория - Плевен” са изпитани – 917 проби, а в стационарната лаборатория – 1153 проби, в това число и 11 проби по външни заявки. Издадени са общо 2070 протокола от изпитване.

Общият брой изпитани проби с цел контрол на качеството на горивата в лабораториите на дирекцията е по-голям от 980, тъй като пробите, преминали през подвижните лаборатории, се изпитват и в стационарната, а 162 проби от гориво за дизелови двигатели са изпитани и за съдържание на биодизел.

Въз основа на протоколите от изпитване в сектори „Подвижна лаборатория-Бургас” и „Подвижна лаборатория-Плевен” са изготвени 917 експертни заключения.

Въз основа на протоколите от изпитване в стационарната лаборатория са изготвени 1142 констативни протокола. По искане на Изпълнителна агенция „Морска администрация”, въз основа на протоколи от изпитване, издадени от лабораториите “СЖС–България” – гр. Бургас и Изпитвателна лаборатория за ГСМ на „Петрол”АД, гр. Варна, са издадени 37 констативни протокола за съответствие с изискванията за качество на корабно гориво.

На основание чл.30в, ал.1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) и във връзка с чл. 22, ал.9 от НИКТГУРНТК е организирано изпитването на 54 арбитражни проби, 9 от които са проби, взети при проверки от 2010 г. Арбитражните процедури са проведени в лабораториите “СЖС –България”- гр. Бургас, „Сейболт-България”- гр. Бургас, Университет „Асен Златаров” - гр. Бургас, лабораторията към Българска петролна рафинерия – гр. Долни Дъбник, Изпитвателна лаборатория по нефтопродукти към „Приста ойл” - гр. Русе, Изпитвателна лаборатория за горива и смазочни материали на „Петрол”АД - гр. Варна, Изпитвателна лаборатория за горива и смазочни материали към „Булгарконтрола” АД - гр. София, и Изпитвателна лаборатория „Централна митническа лаборатория-София”. Изготвени са 54 експертизи след арбитражно изпитване, при 36 са потвърдени установените несъответствия.

Административнонаказателна дейност

Резултати от извършени проверки

През 2011 г. при изпитването на 980 проби са установени 108 несъответствия, от които:

- 94 с изискванията за качество, което представлява 9,6% от изпитаните през периода проби. След изпитване на 42 арбитражни проби, взети през 2011 г., при 27 са потвърдени първоначалните резултати. Реалният брой на установените несъответствия с изискванията за качество е 79, което представлява 8,1 % некачествени горива за годината.

Най-често срещаното отклонение при автомобилните бензини е за показател “дестилационни характеристики - температура на край на кипене”, а при гориво за дизелови двигатели – за показателите „пламна температура” и „съдържание на сяр”.

- 14 несъответствия с изискванията за съдържание на биодизел в гориво за дизелови двигатели, което представлява 8,6% от изпитаните 162 проби от гориво за дизелови двигатели за съдържание на биодизел. След изпитване на 3 арбитражни проби, взети през 2011 г., при 2 са потвърдени първоначалните резултати. Реалният брой на установените несъответствия с изискванията за съдържание на биодизел в гориво за дизелови двигатели е 13, което представлява 8,02 % некачествени горива за годината.

В резултат на констатираните 137 нарушения през годината –108 несъответствия с изискванията за качество и изискванията за съдържание на биодизел в гориво за дизелови двигатели, както и 29 документални са съставени актове за установени административни нарушения (АУАН) и са издадени наказателни постановления (НП), както следва:

Установени нарушения през 2011 г.	Брой съставени актове	Общ брой съставени актове *	Брой издадени наказателни постановления	Общ брой наказателни постановления *
Несъответствия с изискванията за качество - 94	63	70	43	84
Несъответствия с изискванията за съдържание на биодизел в гориво за дизелови двигатели – 14	5	7	1	20
Документални нарушения - 29	29	29	22	31
Общо – 137 нарушения	97	106	66	135

* В общия брой на съставени АУАН и издадени НП са включени и тези за установени нарушения през 2010 г.

ДАМТН е наложила принудителни административни мерки, които се състоят в следното:

- издадени са 36 задължителни предписания за временно спиране на разпространението на горива;
- издадени са 28 задължителни предписания за забрана на разпространението на течни горива;
- издадени са 22 задължителни предписания за изтегляне на течно гориво в общо количество - 57 303 л.

Резултати от образувани административнонаказателни производства

Общият размер на наложените санкции по всички издадени през 2011 наказателни постановления е, както следва:

- имуществени санкции – 1 973 000 лв.
- глоби – 2500 лв.

В резултат на приключилите през 2011 г. административнонаказателни производства по обжалвани наказателни постановления са потвърдени 46, от които 2 са изменени относно размера на наложеното административно наказание, 1 е прекратено, а 21 постановления са отменени.

Анализ на резултатите от дейността

Осъществената дейност през 2011 г. позволява да се направят следните изводи:

- В страната е изградена действаща нормативна база за контрол на качеството на течните горива с изисквания към тях в съответствие с изискванията на европейските директиви.
- Ефективността на дейността се повишава с използването на подвижна лаборатория в близост до проверявания обект и предприемане на принудителни мерки в реално време.
- В резултат на дейността на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор България изпълнява своите задължения като държава - членка на ЕС, като регулярно предоставя на Европейската комисия годишен доклад за качеството на горивата.

VIII. РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Дейността по издаване на разрешения за оценяване на съответствието през 2011 г. е насочена към изпълнение на основните задачи, залегнали в Плана за действие на ДАМТН за 2011 г. и постигане целите на Закона за техническите изисквания към продуктите и Закона за медицинските изделия (ЗМИ) и свързаните с тях наредби за съществените изисквания и оценяване на съответствието, както и осигуряване на българските производители на свободен достъп до единния европейски пазар чрез възможността за ползване на услугите на българските нотифицирани органи.

Експертите от ДАМТН изпълняват всички дейности, свързани с проверка, оценка, нотификация, издаване на разрешения на органи за оценяване на съответствието и поддържане на нотификацията, което се осъществява чрез надзорни проверки за спазване на условията за нотификация, проверки по писмени сигнали за констатирани нарушения.

Нотификация на органи за оценяване на съответствието

За 2011 г. общият брой подадени заявления от кандидати за получаване на разрешение за оценяване на съответствието е 13, като извършените проверки във връзка с оценката на тяхната компетентност са 67 (включително за още 4 заявления в процедура от 2010 г.). След приключване на процедурата по оценка на тяхната компетентност и способност да извършват заявените процедури, 6 от тях са обявени в Европейската комисия.

Извършен е преглед на представените документи и е направена оценка на компетентността на шестте кандидата за нотифицирани органи. Във връзка със задълженията на Република България като страна – членка на ЕС, са подготвени и представени за потвърждаване необходимите документални доказателства в системата NANDO-Input за тези кандидати. По три от представените проекти за нотификации са получени запитвания от секторните специалисти по съответните директиви. В резултат на продължителни дискусии и обмен на информация с ЕК нашите предложения за нотификации са приети.

До края на 2011 г. от Европейската комисия са одобрени като нотифицирани органи и са получили разрешения за оценяване на съответствието 5 органа, а един е в процес на одобряване. Нотификациите са по следните директиви: въжени линии, съдове под налягане, машини, средства за измерване, играчки.

По осем от подадените заявления, на различни етапи от процедурата, кандидатите направиха заявления за доброволен отказ от продължаването ѝ. Трима от кандидатите все още са в различни етапи от процедурата за оценка.

Поради въвеждането на Директива 2009/48/ЕС – Безопасност на играчки, отпаднаха нотификациите на три органа, а след въвеждането на Директива 2010/35/EU за

транспортируемо оборудване под налягане отпаднаха нотификациите на четири органа. През отчетния период два нотифицирани органа доброволно се отказаха от продължаване на дейността и нотификацията им беше отнета.

В резултат на гореизложеното в момента броят на българските нотифицирани органи е 36 по 15 директиви.

През отчетния период са извършени планови надзори на 28 нотифицирани органи и един извънреден надзор по сигнал на един орган, като във връзка с тях са извършени общо 61 проверки. Извършен е текущ анализ на дейността на нотифицираните органи по оценяване на съответствието и са набелязани мерки за подобряване на дейността им. През 2011 г. са изготвени 2 АУАН и са издадени съответно 2 наказателни постановления.

Поддържа се създаденият двуезичен регистър (на български и на английски език) на българските нотифицирани органи, съдържащ информация за видовете продукти, процедурите за оценяване на съответствието в обхвата на нотификацията, както и данни за съответните органи.

Координиране дейността на националните работни групи

Експертите от ДАМТН координират и ръководят дейността на работните групи на българските нотифицирани органи по прилагане на съответните наредби по чл. 7 от ЗТИП. В рамките на отчетния период са проведени девет срещи на работните групи, като основните дискусии с нотифицираните органи бяха свързани с Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на асансьорите и техните предпазни устройства, във връзка с изменението на БДС EN 81-1 и БДС EN 81-2 и с новите наредби за играчките и за транспортируемо оборудване под налягане.

Проведен е годишният форум на нотифицираните органи.

Анализ на резултатите от дейността

Като резултат от дейността по оценяване на съответствието през изтеклата 2011 г. могат да се направят следните заключения:

- 36 български нотифицирани органи работят успешно в обхвата на 15 директиви, които осигуряват на българските производители свободен достъп до единния европейски пазар;

- ДАМТН като национален нотифициращ орган изпълнява своите функции и осигурява доверие у Европейската комисия и страните членки при оценката, нотификацията и надзора на българските нотифицирани органи, които са равнопоставени на нотифицираните органи на страните – членки на ЕС.

IX.МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

И през 2011 г. дейността по международното сътрудничество на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор се развива в посока участие в дейността на международни организации, укрепване на двустранни връзки и развитие на сътрудничество, както и дейност, свързана с членството в Европейския съюз.

Двустранно сътрудничество

През 2011 г. ДАМТН участва в изграждането на сътрудничество и възможности за бъдещото му разширяване с **5** държави: **Беларус, Грузия, Туркменистан, Сирия и Украйна** – съгласуване на текстовете на проекта на Спогодба за двустранно сътрудничество с Беларус, отговор на предложение за подписване на спогодба с Украйна; съгласуване на меморандум за сътрудничество със Сирия; подготовка на становища във връзка с предстоящи и провели се сесии на двустранните междуправителствени комисии за икономическо сътрудничество.

Многостранно сътрудничество

ДАМТН си сътрудничи и участва в работата или поддържа връзки със следните организации:

- *Европейската организация по законова метрология (WELMEC)* – участие при разработване на нормативни документи и в 3 работни срещи на WELMEC - работни групи № 8 „MID“, № 5 „Метрологичен надзор“, № 6 „Предварително опаковани продукти“ .
- *Европейската организация по качеството (EOQ)* - оперативна кореспонденция и подготовка на документи по прекратяване на членството на ДАМТН в организацията - прието ПМС за прекратяване на членството на ДАМТН от 2012 г. предвид задълженията на ДАМТН, които нямат връзка с политиката по качеството.
- *Евро-азиатската организация на националните метрологични институти (KOOMET).*
- *Международната конфедерация на организации за инспекция и сертификация (CEOC International).*

Следва да се отбележи, че поради ограничените финансови ресурси участието на ДАМТН в работата на международните организации през 2011 г. е силно ограничено.

Участие в работата на европейските структури

Работа на експерти на ДАМТН в работните групи и ADCO групите на ЕК и участие във форуми, организирани от ЕК

Във връзка с членството на Република България в ЕС и провеждането на редовни заседания на работните групи и ADCO групите на ЕК, работещи по въпросите на техническата хармонизация по директивите от Нов подход, през 2011 г. експерти от ДАМТН участваха в следните заседания:

1. работни експертни групи по директиви 2009/48/ЕС (Safety of Toys); 2006/42/ЕС (Machinery); 2007/23/ЕС (Pyrotechnical articles); 2006/95/ЕС (LVD), 2004/108/ЕС (EMC); РГ ”Средства за измерване“ - 3 сесии;

2. ADCO групи по надзора на пазара по директиви 2009/48/ЕС (Safety of Toys); 89/106/ЕЕС (CPD) – 2 сесии; 2006/42/ЕС (Machinery) – 2 сесии; 89/686/ЕЕС (PPE); 2006/95/ЕС (LVD) – 2 сесии; 2004/108/ЕС (EMC);

3. работна подгрупа „Горещи неработни повърхнини“ към LVD ADCO група;

4. участие в 115-ото заседание на постоянния комитет към Директива 98/34/ЕС;

5. участие в работна група на ЕК за тахографи;

6. участие в конференция „Надзор на пазара и машини“, организирана от ЕК;

7. участие в семинар относно продуктовата безопасност и съответствие на стоки, внасяни от трети страни.

В заседанията на групите за административно сътрудничество (AdCoGroup) и работните групи експертите от ДАМТН са участвали в дискусиите с коментари. Предложения не са правени.

Обсъжданите казуси, мерките, които органите по надзор на пазара от страните членки прилагат или предлагат, осигуреният достъп и използването на материали (ръководства по прилагане на директивите, препоръки за употреба) са от съществено значение както за правилното тълкуване и прилагане на европейските правила и норми от експертите на ДАМТН, така и за изпълнение на дейностите по надзор на пазара.

Участие при прецизиране и редактиране на българския текст на проекти на нормативни документи на Европейския съюз:

- терминологично са проверени 9 проекта на директиви от Нов подход с цел тяхното уеднаквяване с изискванията на новата законодателна рамка; направена е редакция на ръководството на ЕК за машини;

- лингвистична редакция на **23 брошури** за СЕ маркировката, изготвени във връзка с информационна кампания на Европейската комисия.

Участие в проекти с европейско финансиране

Проект „Укрепване на надзорните и контролните органи в Държавната агенция за метрологичен и технически надзор като елемент от националната инфраструктура по

качеството” по оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013”

Считано от **13.09.2011 г.** по споразумение между ДАМТН и Министерството на икономиката, енергетиката и туризма е прекратено изпълнението на договор BG161PO003-4.3.01-0001-C0001 за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ поради реорганизация в ДАМТН и невъзможност за изпълнение на целите на проекта.

Многостранен проект на ЕК „Съвместни действия по надзор на пазара на играчки” (JA 2008 Toys)

В рамките на изпълнението на проекта е извършено следното: закупуване на XRF апарат за скрининг на тежки метали в играчки и обучение на експерти за работа с апарата; участие в сравнение с използване на XRF апарата – изследване на проби, подготовка на резултати и изпращането им в Холандия; наблюдение на пазара за наличие на играчки, имащи малки части; закупуване на 70 образца, изследване на образците по стандарта EN 71-1 и скрининг по стандарта EN 71-3, подготовка и изпращане на образците за изпитване във Франция; получаване и анализ на резултати от изпитването; участие в подготовка на 3 ръководства по надзор на пазара и изпитване на образци за целите на надзора на пазара (по стандартите EN 71-1 и EN 71-3); финансово приключване на дейността по проекта; заплащане на остатъчната стойност от ДАМТН и придобиване на собственост върху XRF скрининг апарата. Официално проектът приключи на 31.10.2011 г.

Многостранен проект на ЕК „Съвместни действия по надзор на пазара на продукти в обхвата на директива „Обща безопасност“ и на хармонизирани продукти“ (JA2011 GPSD): подготовка на документи за участие на ДАМТН в проекта, подписване на споразумение между ДАМТН и координатора на проекта PROSAFE, представяне на проекта пред и одобряването му от ЕК, както и подписване на генерално споразумение между PROSAFE и Европейската комисия за изпълнението на проекта в периода 2012 – 2014 г.

Многостранен проект „Съвместни действия по надзор на пазара на битови електрически уреди по отношение на риска от изгаряне при допир на нагорещени неработни повърхности“ (JA2012 Hot non-functional surfices): подготовка на документи за участие на ДАМТН в проекта, участие в работна среща по проекта, съгласуване и приемане на план за работа, видове дейности по проекта и срокове за изпълнението им през 2012 г., видове продукти, които ще се закупуват и изпитват, формата на представяне на резултатите и т.н.

Дейности на Националния информационен център (НИЦ)

- **НИЦ по ПМС 307** (свързано със Споразумението за техническите бариери пред търговията на Световната търговска организация (СТО)

Изготвяне на становища, отговори на запитвания от производители, вносители, сертифициращи органи и други от страната и чужбина - **55** бр.; публикации на нотификации в електронния официален бюлетин на ДАМТН и периодично предоставяне на преводи на нотификации от СТО (**567** бр.) и ЕК (**899** бр.) на заинтересовани ведомства и институции.

- **Контактна точка по ПМС 165 (Директива 98/34/ЕО):**

Съгласувателна дейност за проекти на мандати - **9** бр.; нотификация за проекти на нормативни документи - **9** бр.; въвеждане на процедура за комуникация между ведомствата и подаване на **385 бр.** нотификации до компетентните министерства и ведомства за мнения и становища.

- **Звено за контакт относно продукти по ПМС 165 (Регламент 764/2008)**

Отговори на запитвания на чужди потребители относно изискванията на българското законодателство към други държави членки – **4** бр.; изготвяне на информация от ДАМТН по прилагане на Регламент 764 за 2011 г.

От **1.08.2011** г. ДАМТН не изпълнява горепосочените функции, които са прехвърлени към МИЕТ.

Х. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДРУГИ АДМИНИСТРАЦИИ, ИКОНОМИЧЕСКИ ОПЕРАТОРИ И ТЕХНИ ОРГАНИЗАЦИИ

И през 2011 г. ДАМТН приоритетно изпълнява дейностите, възложени или организирани съвместно с органите на прокуратурата, НАП, МВР, Агенция „Митници“, ИА „Автомобилна администрация“, както и по жалби и сигнали на физически и юридически лица.

Съвместно с органите на МВР, Агенция „Митници“ и НАП са извършени 52 внезапни проверки на обекти, разпространяващи течни горива.

Проверки по искане на други контролни органи :

- извършени са 8 проверки на продукти по искане от НАП;
- 15 съвместни проверки с инспектори от Комисията за защита на потребителите по сигнали и жалби на граждани относно продукти и 7 проверки относно горива;
- осъществени са съвместни проверки със служители на СДВР на 43 вида взривни вещества за граждански цели. За 8 вида от проверените продукти са констатирани несъответствия.

Действия по получени уведомления от Агенция „Митници“

През 2011г. в ГД „Надзор на пазара“ са получени общо **261** уведомления за **894** продукта във връзка с Инструкцията за взаимодействие между Агенция “Митници” и ДАМТН за прилагане на мерките за надзор на пазара. Констатирано е следното: 767 вида продукти съответстват на изискванията - допускане за свободно обращение; 54 вида продукти не съответстват на изискванията за безопасност – допускане за свободно обращение не е разрешено; 73 вида продукти са извън компетенциите на ДАМТН.

Приблизително половината от получените уведомления се отнасят за внос на детски играчки. Проверени са и 116 вида газови уреди и 122 вида строителни продукти. Спрени са 26 вида играчки, 6 вида машини, 5 вида лични предпазни средства, 50 комплекта апарати за управление и контрол на гаражни врати, електрически лампи с нажежаема жичка от 100 W.

В резултат на извършените от ГД „Надзор на пазара“ проверки по данни, подадени от митницата, не са допуснати за свободно обращение следните продукти: корита за мивки за професионално кухненско оборудване – 70 бр.; електрически гирлянди - 25 бр.; газови горелки за битови нужди - 48 бр., дренажни помпи с комплект кожуси за тях - 10 бр., лепило мрамор-цимент /двукомпонентно/ - 266 kg и облицовъчни битумни панели за покрив – 2450 бр.

Изпратени са две писма до Агенция ”Митници” с искане за засилен митнически контрол на пясъкоструйки и стоманени транспортируеми бутилки, внос от трети страни.

По покана на Световната митническа организация, в сътрудничество с митническите органи, ДАМТН участва като компетентен орган в съвместна операция „Късо съединение”, включваща електрически увеселителни светлини, предпазители, удължители, захранващи устройства, адаптери и зарядни устройства. Целта на операцията е борба с търговската измама и защита на здравето и сигурността на потребителите. През оперативния период от 1 юли 2011г. до 30 септември 2011г. са получени 3 уведомления от митницата за 74 продукта, от които 10 вида продукти не съответстват на изискванията и не са допуснати за свободно обращение.

Операцията „Късо съединение” показва, че доброто сътрудничество между органите за надзор на пазара и митниците е най-ефективният начин да се гарантира, че внесените опасни или неотговарящи на изискванията продукти не се пускат на пазара. Силната защита на външната граница във всички точки на влизане в ЕС е предварително условие за защита на потребителите в общия пазар.

В изпълнение на Инструкцията за взаимодействие между Агенция „Митници” и ДАМТН за прилагане на мерките за надзор на пазара в ГД ”Метрологичен надзор” е получено 1 уведомление от митническо бюро „Кулата“ за отложено освобождаване на везни с неавтоматично действие електронни тип VIC – 4 MG.1 M, произведени от „ACCUL AB Sartorius group“ САЩ. Митническо бюро „Кулата“ е уведомено, че няма основание за прилагане на принудителни административни мерки по чл. 30а, ал. 1 или 2 или чл. 30в, ал. 1 от ЗТИП.

Сътрудничество с други органи и организации

През годината са продължили съвместните работни срещи на специалистите и производителите на биогорива в страната, организирани от **Българската петролна и газова асоциация, Асоциацията за биогорива, МОСВ** и др.

- Служители на ГДИДТН са участвали в работна група на **Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията**, разработила проекта на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на транспортируемо оборудване под налягане, въвеждаща в националното ни законодателство Директива 2010/35/ЕС за транспортируемо оборудване под налягане. Наредбата е приета и обнародвана в ДВ, бр. 78/2011 г.

- Служители на ГДМН са участвали в работна група на **Българския институт по метрология** за разработване на ЗИД на Закона за измерванията, на Наредбата за средства за измерване, които подлежат на метрологичен контрол; в съвместна работна група в **НАП** за

изменение на Наредба № Н-18 (ФУ); в заседания на постоянната работна група по §4 от Наредба № 3 от 19 февруари 2010 г. към Агенция „Митници“;

- Служители на ГДИДТН са взели участие в информационен семинар на тема “Режим на пускане в експлоатация на обекти, осъществяващи дейности с втечнени въглеродородни газове”, проведен в Агенция “Митници”;

- участие в работата на **Международния технически панаир** в Пловдив.

По традиция при провеждането на Есенния технически панаир (26.09.-10.2011 г.) ДАМТН организира конкурса “Златен медал и диплом”: сформира Централна комисия, както и работни групи, в които участват експерти от агенцията. Председател на Централна комисия за присъждане на златните медали и дипломи беше и.д. главният секретар на ДАМТН. В процеса на тази дейност е осъществено тясно сътрудничество с различни министерства, ведомства, стопански организации и други икономически оператори.

- Участие на експерти от ДАМТН като лектори в мероприятия, организирани от **Българския институт за стандартизация (БИС)** в рамките на информационната кампания по проекта „Усъвършенстване на системата за стандартизация в България” по ОП „Конкурентоспособност”, насочена към подобряване информираността на бизнеса по отношение на дейността на органите от националната инфраструктура по качеството;

- Участие на служители на ДАМТН в работата на техническия комитет по стандартизация “Нефтепродукти и смазочни материали” и техническия комитет 28 “Метрология” към **БИС**.

- Ръководители и експерти от ДАМТН са участвали в редица предавания в медиите, съобразно компетенциите на агенцията - участие в **ТВ 7** в две тематични предавания за предварително опаковани продукти и везни; участие с интервюта в репортажи за: лица, които използват ЕТАФП - по **ПРО БГ**; лица, предлагащи за продажба предварително опаковани продукти - по **НОВА ТВ**; лица, използващи везни на пазари - по **ТВ 7**.

В медиите е отразена и кампанията “Безопасна Коледа” по отношение на детски играчки; експерти от агенцията са давали интервюта, свързани със съоръженията с повишена опасност, за предавания по различни електронни медии.

- Предоставени са стотици отговори на постъпили жалби, сигнали и запитвания от граждани, фирми и институции.

XI. ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕРСОНАЛА

С цел изпълнение на политиката на ДАМТН за планиране и организиране на обучението, повишаването и поддържането на професионалната квалификация на служителите ежегодно се разработва План за обучение на служителите на агенцията.

Във връзка с изпълнението на Плана за обучение на служителите през 2011 г. е организирано обучението на 87 служители (задължително и специализирано) за прилагането на Закона за обществените поръчки, на трудовото и осигурителното законодателство, Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, системата за управление на лицензите в държавната администрация, както и по практични аспекти на предотвратяване на конфликт на интереси и др.

За оценка на резултатите от обученията и квалификациите се поддържа и периодично се актуализира базата данни за преминалите от служителите обучения и квалификации.

Ежемесечно на Института за публична администрация се предоставя информация за новопостъпилите и новоназначените на първа ръководна длъжност служители, които подлежат на задължително обучение.

Провеждат се и специализирани обучения, свързани с изпълнение на дейностите по прилагане на законите в обхвата на компетенциите на ДАМТН:

- двама служители на ГД „Метрологичен надзор“ (ГДМН) са преминали обучение по БДС ISO/IEC 17025;
- организирано е вътрешно обучение на двама инспектори от РО Бургас на ГД МН за участие в дейностите по регистриране и контрол на сервиси за тахографи във връзка с идентифицирана необходимост от оптимизиране на дейността на дирекцията;
- един служител на ГД „Контрол на качеството на течните горива“ е взел участие в специализиран семинар на тема „Новите промени и съдебната практика по Гражданско-процесуалния кодекс“, организиран от фондация „Институт за изследване на законодателството и правоприлагането“ и фирма „Апис“;
- във връзка с публикуваните изменения и допълнения в НИКТГУРНТК, както и с приетия Закон за енергията от възобновяемите източници (ЗЕВИ) е проведен работен семинар с участието на главния директор на ГДККТГ, началник-сектор „Нормативно осигуряване“ и инспекторите от регионалните отдели, с цел запознаване на служителите с настъпилите изменения в наредбата и новите разпоредби на закона, касаещи контролната и административнонаказателната дейност на дирекцията по отношение на предлаганите и разпространяваните на пазара течни горива и тяхното съответствие с изискванията за качество и изискванията за съдържание на биогориво в течно гориво;

- участие на служители от сектор „Стационарна лаборатория-София” на ГДККТГ в курс „Отговорници по качеството и вътрешни одитори в лаборатории”, както и в обучение за работа със софтуер, газов хроматограф и ИСР спектометър.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнявайки Плана за действие за 2011 г., Държавната агенция за метрологичен и технически надзор работи за реализирането на следните основни приоритети от **ПРОГРАМАТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКОТО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ 2009-2013 г. :**

Приоритет I. Повишаване доходите на българските граждани, растеж и модернизиране на българската икономика:

Цел 10. Подобряване на бизнес средата

Цел 11. Изпълнение на ангажиментите по линия на ЕС, свързани с ефективното функциониране на вътрешния пазар и недопускане нарушения на правилата за неговото функциониране

Цел 12. Повишаване конкурентоспособността на българската икономика чрез оперативната програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007 - 2013 ”

Цел 16. Ефективно прилагане на законодателството за защита на потребителите и постигане на високо ниво на защита на техните икономически интереси

Цел 20. Увеличаване дела на ВЕИ в общото крайно потребление на енергия

Приоритет II. Гарантиране на правовия ред в страната, борба с престъпността и ограничаване на корупцията

Цел 45. Противодействие и превенция на корупцията по високите етажи на властта. Ограничаване и недопускане на корупционни практики в централната и местната власт

Приоритет V: Подобряване на социалната сигурност на българските граждани. Създаване на благоприятна и здравословна среда на живот за гарантиране на личното и общественото здраве

Цел 91. Подобряване качеството на атмосферния въздух

Цел 94. Предотвратяване и намаляване на шума в населените места. Подобряване на контрола върху източниците на шум

Друг основен приоритет в дейността на ДАМТН през 2011 г. е прилагането на новото европейско хармонизирано законодателство, контролът върху което е възложен на агенцията със съответното национално законодателство. Предизвикателство в работата на експертите е създаването на необходимата организация за пълно и ефективното прилагане на:

- Регламент 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с пускането на продукти на пазара;

- Регламент 764/2008 за процедурите за прилагане на определени технически изисквания към продуктите, законно пуснати на пазара на друга държава членка и отменящ Решение 3052/95/ЕС.

- Директива 2010/23/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. относно пускането на пазара на пиротехнически изделия, прилага се от 4 юли 2010 г. за фойерверки от категории 1, 2 и 3, а от 4 юли 2013 г. - за други пиротехнически изделия, за фойерверки от категория 4 и за сценични пиротехнически изделия.

- Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението. Мерки по прилагането (регламенти), както следва:

- Регламент (ЕО) № 347/2010 на Комисията от 21 април 2010 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 245/2009 на Комисията по отношение на изискванията за екопроектиране на люминесцентни лампи без вграден баласт, за газоразрядни лампи с висок интензитет, както и на баластни и осветители, които могат да работят с такива лампи;

- Регламент (ЕС) № 1015/2010 на Комисията от 10 ноември 2010 г. за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на битови перални машини;

- Регламент (ЕС) № 1016/2010 на Комисията от 10 ноември 2010 г. за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на домакински съдомиялни машини.

В заключение следва да се отбележи, че въпреки кризисната година и бюджетните ограничения ДАМТН изпълни плана си за действие и заложените в него цели.